

ПОВОД

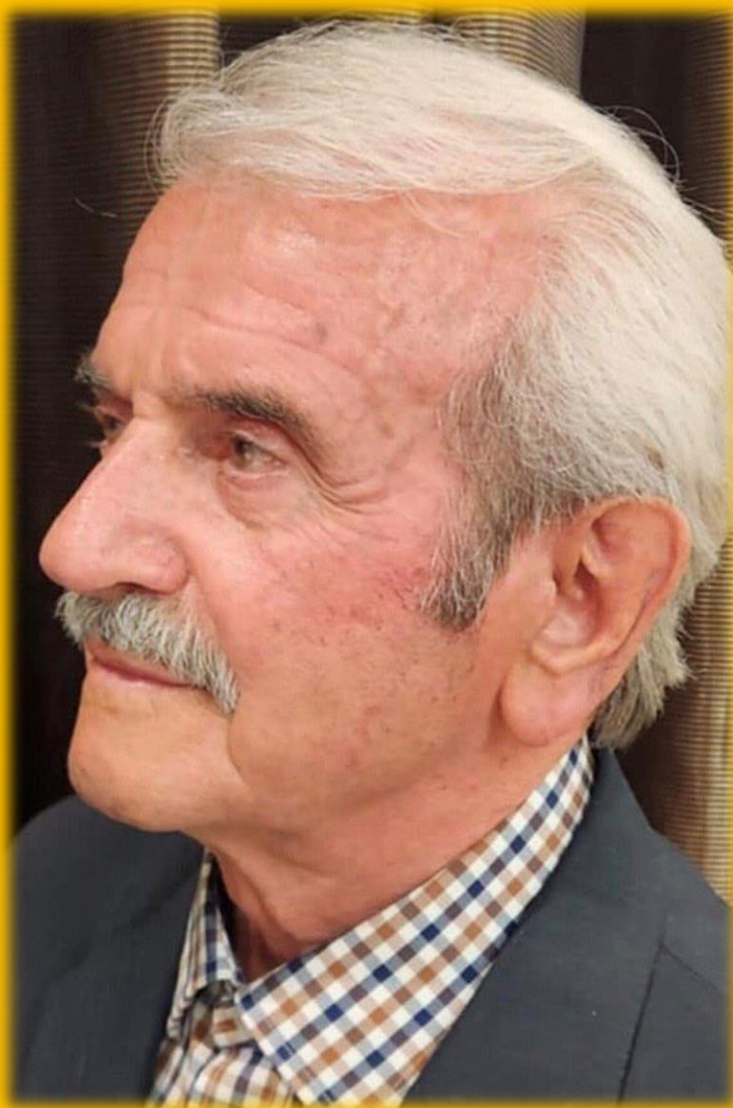

YEAR 16
ГОДИНА 16

AUGUST 2025
АВГУСТ 2025

ELECTRONIC VERSION No. 73
ЕЛЕКТРОНСКА ВЕРЗИЈА Бр. 73

ISSN 0812-9401

ПОВОД

Списание за литература, култура, историја
и општествени прашања

Издава Македонското литературно друштво
„Григор Прличев“

Редакција: Душан Ристевски-Македон (Главен и
одговорен уредник), Иван Трпоски, Мена Ристевска
Соработници: Виктор Бивел (Сиднеј), Гордана
Димовска (Мелбурн), Ристо Стефов (Канада),
Фиданка Танаскова, Александар Донски и
Славе Николовски Катин (Македонија)
Технички уредник/Дизајнер: Александар Донски

Адреса: P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 –
Australia

e-mail: povod@macedon.com;
dushan@macedon.com

Македонска Библиотека „Григор Прличев“
5 Belmore Street Arncliffe NSW 2205 – Australia

Издавањето на списанието е помогнато од
Bayside Council - HJB

Насловна страница:
Иван Трпоски

Забелешка: Мислењето, коментарите и
текстовите објавени на страниците на ова
списание се на потпишаните автори и не
секогаш го одразуваат мислењето на
уредништвото.

СОДРЖИНА

Портрет – Иван Трпоски	3
Песни	14
Нови книги	20
Промоции на книги	31
Од Македонската заедница	35
Од Македонија	37
Човекови права	43
Историја	53
Ин мемориам	59

POVOD

Periodical for Literature, Culture, History and
Community Affairs

Published by the Macedonian Literary
Association “Grigor Prlichev”

Editorial Board: Dushan Ristevski-Macedon
(Editor in Chief), Ivan Trposki, Mena Ristevska
Contributors: Victor Bivel (Sydney), Gordana
Dimovska (Melbourne), Risto Stefov (Canada),
Fidanka Tanaskova, Aleksandar Donski and
Slave Nikolovski Katin (Macedonia)
Technical editor/Artwork by: Aleksandar Donski

Address: P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 –
Australia

e-mail: povod@macedon.com;
dushan@macedon.com

Macedonian Community Library “Grigor Prlichev”
5 Belmore Street Arncliffe NSW 2205 – Australia

Publication assisted by
Bayside Council - NSW

On the front cover:
Ivan Trposki

Note: The authors are responsible for their
published texts and may not always reflect the
thoughts and opinions of the Editorial Board.

CONTENTS

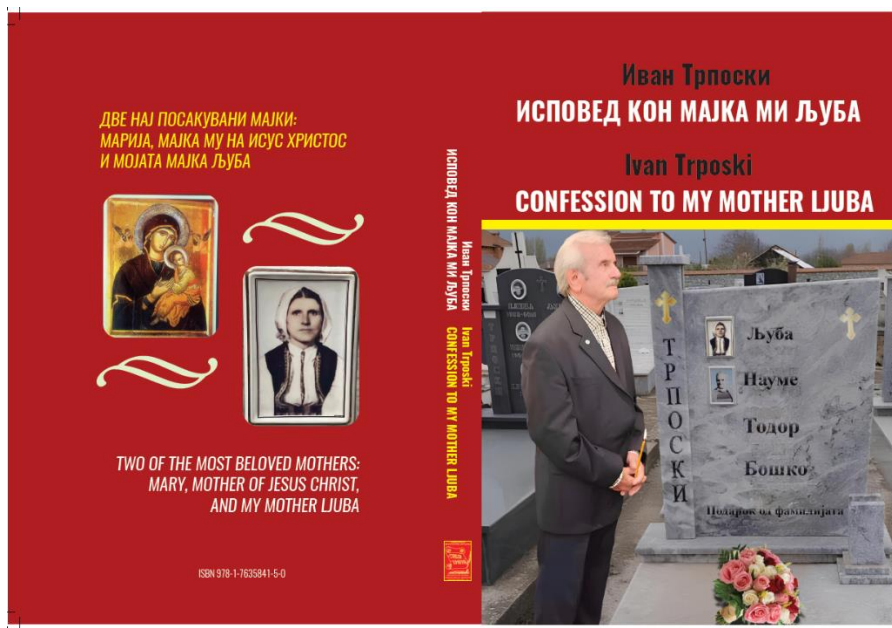
Portrait – Ivan Trposki	3
Poems	14
New books	20
Book promotions	31
From the Macedonian community	35
From Macedonia	37
Human rights	43
History	53
In memoriam	59

Проф. д-р Виолета АЧКОСКА

НОВА КНИГА

„ИСПОВЕД КОН МАЈКА МИ ЛЈУБА“ ОД ИВАН ТРПОСКИ

„Господ те даде – господ те зеде
Лежи сега спокојно во вечниот мир
и името нека ти живее во поколенијата идни“.

Времињата минуваат, се менуваат, а и ние заедно со нив, или како што ќе запише Иван Трпоски „годините си минуваа како бранчиња по тивка река, а со нејзината вода ми го однесоја и мојот осумдесет годишен животен век“. Така, животот е несопирлива река која тече и ќе протече, ама пишаниот збор кој го оставаме зад нас памети. Тој останува како продолжен живот и го чува нашето име од вечниот заборав. Но, пишаниот збор не зборува само за нас, туку и за оние со кои сме живееле и другарувале, за сите плими и осеки во нашето чекорење, за бурите кои поминале низ годините, но во кои сме успеале да го сочуваме нашиот корен, нашата меморија и самосознанието: кои сме и што сме. Токму текстот што следи - **ИСПОВЕД КОН МАЈКА МИ ЛЈУБА** на Иван Трпоски спаѓа во тие возвишени човечки пориви, да се спротивстават на заборавот, но и да ја отворат својата душа. Ова се моменти на исповед на едно искрено човекување кое никогаш нема да го остави рамнодушен. Истовремено, ова е историја на обичниот македонски човек, закоренет на балканската крстосница, во библиска Македонија, која секогаш била на удар на освојувачите, а македонскиот народ подложен на ограбувања и насилства и принуден на миграции. Но, тие тешки времиња под туѓа власт не поминале ни во времето на слободата. Во тоа време на воведувањето на комунизмот на село, во брзите општествени промени најголемата жртва било македонското селанство, изложено на насилници од власта кои го собирале земјоделскиот данок и

задолжителниот откуп и ги принудувале селаните да се откажат од својот имот во интерес на Селските работни задруги (колективи). Обичниот македонски човек, најчесто немал никаква заштита пред оние кои му ја одземале и последната крава-хранителка и последните вреќи жито, соочен со гладната зима која доаѓала. Тие мигови оставиле болни и длабоки траги во свеста на Иван Трпоски кој нè ја пренесува сликата на многудетната мајка, која плаче и ги моли за милост суровите извршители.

Така, исповедта започнува со навраќање кон една патријархална цивилизација на македонското село каде, наспроти различните политички режими, владеел кодексот на непишаното обичајно право, во кое голема улога играла и социјалната беда и социјалниот статус на одредено семејство. Ивановата мајка Љуба рано се соочила со суровиот живот во периодот меѓу двете светски војни, времето на владеењето на големосрпскиот режим во Македонија. Останувајќи од рани години сирак без мајка, животот го продолжува во новото семејство кое го формира нејзиниот татко, изложена на тешка работа, гладување и казнување. Сето тоа делувало таа да се оформи во строга и до некаде сурова личност, на која животот никогаш не ѝ простувал ни најмала грешка. Оваа животна лекција, мајката Љуба ја пренесува и на синот Иван, кого физички го казнува за неговите детски престапи, за да го направи „човек“. А тоа, во времето по Втората светска војна, во комунистичката држава, значело да учи, да се образува. Љуба преку образованието на својот бистар, но немирен син Иван, гледала единствен начин тој да не го живее нејзиниот мачен живот. Но, Иван имал своја ѕвезда, своја животна патека. И станал ЧОВЕК, со кој вистински би се гордееа. Оти не е „човек“ оној кој има образование, туку оној кој чесно работи, кој си ја сака татковината, го чува семејството, ги помага блиските, ги памети корените и ги почитува предците.

Во оваа исповед Иван Трпоски, уште еднаш, поминува низ попатните станици од неговите животни врвици, низ кои, од едната страна ќе се соочите со искреноста, работливоста, чесноста, пожртвуваноста на луѓето, но од другата страна, со лицемерието, алчноста, кодошлагот, безчувственоста. Така, низ навраќањата на времето на неговото детство и рана младост, ја откриваме и историјата на менталитетот на македонскиот човек, која не е поврзана само со околностите туку и со вградениот ген кој секој си го носел во себе си. Иван, како и неговата мајка Љуба, длабоко се разочаруваат во многу блиски луѓе од кои очекувале подадена рака во тешки моменти, но биле сведоци на спротивното.

Посебно тажни страници, Иван испишал за прераната смрт на својата страдална мајка Љуба, која починала под товарот на тешкиот живот, на 46 години, оставајќи дел од децата сè уште неизведени на пат. Таа била главниот столб на куќата – жена-родилка, жена-негувателка, жена-аргатка, жена-економ, жена-хранителка, жена-чувар на огништето. Всушност, преку Љуба и нејзината макотрпна животна борба, може да се проследи и историјата на македонската жена, во средината, во која не смеела да ги пречекори границите на патријархалното време, но без која куќата останувала испустена, а домаќинот речиси без раце. Така се случило и со таткото на Иван, Наум, кој морал да бара нова другарка и домаќинка.

Прераната смрт на мајката оставила длабока рана во душата на Иван, незалечена до денешен ден. Тој таа рана ја носи таму, преку океанот, во далечната Австралија и си дава оддушка на болката пишувајќи поезија за родниот крај, за неговата Македонија, во која грее саканото Волино и каде почиваат неговите

најблиски и неговата непрежалена мајка. Со премногу тага, љубов и болка се нижат дваесеттина песни за мајката и печалбарчето, за нејзините силни пораки, не само со збор, туку и со дела, дека животот е борба и дека никогаш не смее да се предаде, но пред сè, да верува во божјата помош. Така, во „Сонет стихови посветени на мајка ми Љуба“, Иван ги пренесува нејзините зборови:

*„Стани, исправи се и бори се
Биди јак до крај на твојот живот
Господ е најјак од сите нас
Тој колку милуваше толку и ми помогна мене,
Знам ќе ти помогне и тебе, повеќе и подолго!“*

Во својата исповед кон мајката, Иван го кажува токму тоа - дека никогаш не се предавал, дека Бог бил милостив и го спасил од многу несреќи, но со сопругата Нада ги наградил и со најголемиот дар, прекрасна рожба, ќерката Билјана, која со љубов ја крстиле по сите православни обичаи во црквата Св. Кирил и Методиј во Розбери.

Бистар и работлив, Иван се издигнува меѓу првенците во средината каде живеел и работел по напуштањето на саканата Македонија. Тој секогаш пред себе го имал ликот на мајката Љуба и нејзините поуки. А Господ му вдахнал сила и ум да биде еден од најпедантните хроничари на времето во кое живеел, да твори, да пишува и да се оддолжи на својата мајковина Македонија со делата што зад себе ги остава. И токму највисокото државно признание на Република Македонија, доделено од претседателот Ѓорѓи Иванов е круната по сите признанија и награди кои Иван ги добил за својата богата активност, творење и дејност.

Во **ИСПОВЕД КОН МАЈКА МИ ЉУБА**, Иван Трпоски уште еднаш блеснува како извонреден патеписец, пренесувајќи нй слики на селски пејсажи од родниот крај, заедно со родната куќа и со предметите кои некогаш служеле на домаќинството, со нивните архаични називи кои полесно исчезнувале под налетот на модернизацијата. Така, домашното огниште со годините било заменето со печка, па со шпорет, а рогузината на која спиееле најпрво ја замениле со дрвени, а потоа со железни кревети. Низ приказната тече и процесот на распаѓањето на големите патријархални заедници и нивна поделба на индивидуални семејства. Истовремено, се нижат бројни патувања и посети на места и земји на различни меридијани, кои на посебен начин го збогатувале неговото животно искуство.

Обраќајќи се на мајка си Љуба, Иван Трпоски води дијалог со минатото и сегашноста, не можејќи да ги одмине настаните кои го болат како Македонец, во кои учествувал тој или неговиот бунтовен брат Спасе, соборец на Драган Богдановски. Не ја премолчува ни кобната 2001 година со сите нејзини последици, меѓу кои и новата територијална поделба на Република Македонија во 2004 година.

Со неговиот длабок патриотизам и борба за опстојување на македонското име, идентитет, јазик и историја, со огромниот ентузијазам и посветеност на волонтерска работа, со неколку децениското активно работење и членување во Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ во Сиднеј предводено од неговиот пријател м-р Душан Ристевски, со патеписите и написите за најзначајните случувања околу и за Македонија, Иван испишал богата историја на Македонците во Австралија. И таму, тој не однесол само грст земја од татковата нива, туку однесол и душа со која, заедно со неговите сомисленици, макотрпно, создавале уште една Македонија – бесмртна и безвременска, Македонија всадена во срцата. Далеку од физички распосланата

Македонија, овие стамени Македонци создале духовна Македонија, во која насадиле спомени, непокор и љубов.

ИСПОВЕД КОН МАЈКА МИ ЛЈУБА е книга на тажни спомени и радосни мигови на успеси во животот, успеси на еден човек кој бил принуден да ја напушти Македонија, но кој духовно секогаш останал врзан со папочната врвца за својата мајка и мајковина, за на крајот, во тегла да однесе грст земја од родната градина, на другиот континент, оставајќи аманет со таа земја да биде посипан неговиот кофчет кон вечното почивалиште. Таа грутка земја, всушност, на најсимболичен начин ја одразува непресушната љубов на Иван кон својот роден крај, кон корените и кон мајката Љуба.

Prof. Dr. Violeta ACHKOSKA

CONFESSION TO MY MOTHER LJUBA BY IVAN TRPOSKI

*"God gave you to us – God took you from us
now rest peacefully in eternal peace
and may your name live forever in future generations".*

Times pass, times change, and we too change along with the times or as Ivan Trposki put it: "the years passed like ripples on a quiet river, and with its water they took away my eighty-year lifespan." Thus, life is like an unstoppable river that flows and will always flow, but the written word that we leave behind is a memory, a reminder to those we leave behind that we existed. It stays behind like an extension of our life and preserves our name from eternal oblivion. However, the written word not only speaks about us but also about those with whom we have lived and have been friends. It speaks about all the ebbs and flows in our walk, about the storms that have passed through the years in which we managed to preserve our roots, our memory and self-awareness: who we are and what we are.

The text that follows - CONFESSION TO MY MOTHER LJUBA by Ivan Trposki belongs to those sublime human urges to resist oblivion, but also to open one's soul. These are moments of confession of a sincere human being who will leave no one indifferent. At the same time this is the story of one ordinary Macedonian, a man rooted in the Balkan crossroads, in biblical Macedonia, a country that always found itself under attack from various conquerors who violently subjugated and plundered the Macedonian people; forcing many to leave their homeland. Unfortunately, those difficult times under foreign rule did not end when the occupiers left, they continued even in times of freedom. When communism was introduced into the countryside for example, the rapid social changes turned Macedonians, especially the peasantry, into victims, exposing them to government thuggery, especially to those who collected agricultural taxes and those who forced them to give up their own lands and sent them to work in Village Cooperatives (collectives). The ordinary Macedonian man, more often than not, had no protection from those who took away his last productive cow and the last sacks of grain, leaving his family to face the

coming winter hungry. Those moments left painful and deep traces in Ivan Trposki's consciousness, who is now conveying to us an image of a mother with many children, who cry and beg for mercy from the cruel perpetrators.

Thus, the confession begins with a return to the Macedonian village patriarchal civilization where, in contrast to the different political regimes, the code of unwritten customary law ruled, in which social poverty and the social status of a particular family also played a major role. Ivan's mother Ljuba was faced with a harsh life early in the period between the two world wars, the time when the Greater Serbian regime ruled Macedonia. Being an orphan without a mother from an early age, Ljuba continued her life in her father's new family where she was exposed to hard work, hunger and punishment. All of this turned her into a strict and somewhat cruel person. Ljuba passed on her life lessons to her son Ivan during his childhood, who she physically punished for his transgressions in order to make him a "man". And that, in the post-World War II era, in the communist state, meant learning and educating himself. Through the education of her bright but restless son Ivan, Ljuba saw the only way for him to avoid living a tormented life like hers. But Ivan had his own ideas and his own path in life. And he did become a MAN, of whom she would be truly proud. Because a "man" is not someone who is just educated but someone who works honestly, who loves his homeland, protects his family, helps his loved ones, remembers his roots and respects his ancestors.

In this confession, Ivan Trposki, once again, goes through the wayside stations of his life's journey, through which, on the one hand, he will face sincerity, hard work, honesty and sacrifice, but on the other hand, hypocrisy, greed, slander and insensitivity. Thus, through the flashbacks to the time of his childhood and early youth, Ivan exposes the Macedonian man's history of mentality, which is not only connected with the circumstances but also with the built-in gene that everyone carried within themselves. Ivan, as well as his mother Ljuba, are deeply disappointed in many close people from whom they expected a helping hand in difficult moments, but witnessed the opposite.

Ivan wrote particularly sad pages about the premature death of his suffering mother Ljuba, who at the age of 46 passed away under the burden of a difficult life, prematurely leaving some of her younger children without a mother. She was the main pillar of her home – a woman-mother, a woman-caregiver, a woman-laborer, a woman-economist, a woman-nurse, a woman-keeper of the hearth. In fact, through Ljuba and her arduous life struggle, one can trace the history of the Macedonian woman, in an environment in which she was not allowed to cross the boundaries of the patriarchal era, but without whom the house remained empty and the householder almost without hands. The same happened to Ivan's father Naume, who had to look for a new mate and housekeeper.

The premature death of his mother left a deep wound in Ivan's soul, which has not healed to this day. He carried that wound with him across the ocean, to distant Australia and so, to ease his pain, he began to write poetry about Macedonia, his native land. He wrote and still writes poetry about his beloved Volino where his loved ones and his unsung mother rest. With much sadness, love and pain Ivan has composed twenty poems about his mother, about the migrant worker and about his mother's strong messages, not only in words but also in deeds, that life is a struggle and that one must never give up and, above all, to believe in God's help. Thus, in "Sonnet verses dedicated to his mother Ljuba", Ivan conveys her words:

*“Stand up, straighten up and fight
Be strong until the end of your life
God is the strongest of us all
He helped me as much as he loved me,
I know he will help you too, more and longer!”*

In his confession to his mother, Ivan says exactly that - that he never gave up, that God was merciful and saved him from many misfortunes, but also rewarded him and his wife Nada with the greatest gift, a beautiful child, a daughter whom they named Biljana, and whom they lovingly baptized according to all Orthodox customs in the church of St. Kiril and Metodi in Rosebery.

Bright and hardworking, after he left his beloved Macedonia, Ivan rose among the first in the environment where he lived and worked. He always cherished and carried with him his mother's image and her teachings. And God inspired him and gave him strength of mind to be one of the most meticulous chroniclers of his time with the ability to create, write and repay his motherland Macedonia with his works. And precisely for that the Republic of Macedonia awarded him the highest state recognition. After all the recognitions and awards that Ivan received for his activities, the crowning recognition for his work was given to him by Macedonian President Gjorgji Ivanov.

In “CONFESSION TO MY MOTHER LJUBA”, Ivan Trposki once again shines as an extraordinary writer, conveying to us images of rural landscapes from his native region, along with his native house and the objects that once served the household, with their archaic names that slowly disappeared under the onslaught of modernization. Thus, the home hearth was replaced over the years by an oven, then a stove, and the rug on which they slept was first replaced by wooden and then iron beds. The story also traces the process of the disintegration of large patriarchal communities and their division into individual families. At the same time Ivan speaks about the numerous journeys he took, the places he visited in various countries on different meridians, which enriched his life experience in a special way.

Addressing his mother Ljuba, Ivan Trposki speaks about the past and the present, as a Macedonian unable to ignore the events that pained him in which he or his rebellious brother Spase, Dragan Bogdanovski's comrade-in-arms, participated. Ivan even talks about 2001, a fateful year with all its consequences, including the new territorial division of the Republic of Macedonia in 2004.

With his deep patriotism and fight for the survival of the Macedonian name, identity, language and history, with his enormous enthusiasm and dedication to volunteer work, with his several decades of active work and membership in the Macedonian Literary Association “Grigor Prlichev” in Sydney, led by his friend, Dushan Ristevski M.A., with his works and articles about the most significant events around and in Macedonia, Ivan wrote a rich history about the Macedonians in Australia. And there, he not only took a handful of land from his father's field, but also took a soul with which, together with his like-minded people, painstakingly created yet another Macedonia - immortal and timeless, a Macedonia planted in their hearts. Far from the physically dispersed Macedonia, these steadfast Macedonians created a spiritual Macedonia, in which they planted memories, defiance and love.

CONFESSION TO MY MOTHER LJUBA is a book of sad memories and joyful moments of success in life, the successes of a man who was forced to leave Macedonia

but who spiritually always remained tied to his mother and motherland. Ivan took a handful of soil from his native garden in a jar and took it to another continent. He wants it sprinkled over his coffin in his final eternal resting place. That lump of soil, in fact, in the most symbolic way reflects Ivan's undying love for his native land, for his roots and for his mother Ljuba.

БИОГРАФИЈА НА ИВАН ТРПОСКИ

Иван Трпоски син на Љуба и Науме е роден на 21 јуни 1942 година во село Волино – Охридско, Македонија. Се оженил за Нада Иваноска во 1967 година со која ја имаат ќерката Билјана, родена во 1976 година. На 26 август 1968 година го напушта Волино и Македонија и се доселува во Сиднеј, Австралија, а сопругата му се придружува во 1970 година.

Работи по 4 години во фабрики за стаклени и прехранбени производи, а последните 28 години работи во државната железница на Нов Јужен Велс, од каде во 2007 година старосно се пензионира, без ниту еден ден да им биде на терет на службите за вработување. Од 1978 година е член во Литературното друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј, како и член во Издавачкиот одбор на списанието „Повод“ и долгогодишен Библиотекар и Архивар во Библиотеката „Григор Прличев“, прва од таков вид надвор од Македонија.

Дописник е на списанието „Македонија“ од Матицата на иселениците и во многу други весници и списанија во Македонија и Австралија. Со своја поезија и реферати настапувал на многу собири, со кои го подгревал духот на Македонецот за да опстои на далечните австралиски простори.

Со своја поезија учествувал на манифестацијата „Млада Струга“ во 1979 година и на Струшките вечери на поезија во 1987 и 1995 година, каде со своја поезија настапил и на манифестацијата „Мостови“.

Член е на Друштвото на писателите на Македонија од 1988 и член е на Друштвото на новинарите од Македонија од 1995 година.

Со поезија е застапен во зборниците: „Видици“ (Сиднеј – 1984), (Скопје – 1988), „Спизалит“ (Охрид – 1985), „Наши патеки“ (Мелбурн – 1986), „Иселенички поетски меридијани“ (Скопје – 1997), „Охридски литературни творци од Прличев до денес“ (Охрид – 1999), „Коти на копнеж и страст“ (Сиднеј – 2003), како и во антологиите на англиски јазик: Антологија на македонската поезија“ (Сиднеј – 1997), „Зборот наш Македонски“ (Битола – 2006), „Балканска љубовна поезија“ (Битола – 2015), „Рацин – Два брега“ (Скопје – 2015), „Љубовен чардак“ (Битола – 2016), „Balkan Poetry Today“ (British Library – 2017), „Книга за светите браќа Кирил и Методиј“ (Охрид – 2022), „Книга за светите браќа Климент и Наум Охридски“ (Охрид – 2022), „Хероите на Македонија“ (Скопје – 2024), „Поезија за Македонија“ (Скопје 2024), „27-ми Април лето господово 2017-то“ (Скопје – 2024), „Поетско – прозни творби од роднокрајни автори“ (Охрид – 2024), во Австралиската антологија „Лигаво огледало“ (Бризбен – 1998), и во антологијата на 21-от светски поетски конгрес „Отворени граници“ (Сиднеј – 2001) и „Реунион“ (Сиднеј – 2003), „Хероите на Македонија 2“ (Скопје). Исто така е застапен и во Енциклопедиите на Австралија (1988) и Македонија (2009).

Автор е на збирките поезија: „Површински корења“ (Сиднеј – 1985), „Големиот брод“ (Скопје – 1988), „Оковано море“ (Сиднеј – 1988), „Преселба на запад“ (Сиднеј

– 1990), поемата „Тодорка“ (Скопје – 1995), „Свити́ло“ (Сиднеј – 1999), „Меѓу две огништа“ (Охрид – 1999), „Немирни ветрови“ (Сиднеј – 2004), „Љубовна имажинација“ (Сиднеј – 2004), „Зад синиот бран“ (Штип – 2008), „Угрејсонцевомојотсон“ (Скопје – 2013) и на англиски „The Sunrise In My Dream“ (Штип – 2013); на патописите: „По патот на сонцето во Македонија“ (Сиднеј – 2000), и „Македонија моја татковина“ (Сиднеј – 2002). Исто така тој е автор на книгата „Македонски демонстрации во Австралија“ (Струга – 2004), на биографскиот запис „Спасе Трпоски – живот и дело“ (Струга – 2008) и на книгата со записи „Македонија – не те забораваме“ (Штип – 2016). Автобиографската книга „Ова е мојот живот“ (Струга – 2022), Јубилејната книга „45 години живот на МЛД „Григор Прличев“ во Сиднеј“ (Струга – 2023) – прво издание. „Јубилејна книга живот на МЛД „Григор Прличев“ во Сиднеј“ (Струга – 2024) – второ издание.

Иван е еден од иницијаторите за организирање на манифестацијата „Денови на Македонската култура“ кои се одржаа во 1986, 1988 и 1991 година во Австралија. Членувал во Одборот за дополнителна настава по македонски јазик во училиштето „11-ти Октомври“ во Јагуна и во Просветно-училишниот одбор за Нов Јужен Велс. Членувал во управата на КУД „Вардар“ од Бенкстеон и учесник е на многу протести каде се демонстрираше за Македонија и за Македонството.

Беше иницијатор и претседател на „Охридско-струшката асоцијација“ за Нов Јужен Велс. Иницијатор и претседател на „Волинските вечери“ во Волонгонг, Австралија и соработник е при издавањето на Монографијата за село Волино во 1995 година. Тој е текстописец на песната посветена на неговото родно село Волино.

Прибирал и испраќал помош за заболени и за изградба на културни и верски објекти во Австралија и во Македонија. Член бил и во одборот на Фондацијата за Македонски студии на Универзитетот „Маквори“ во Сиднеј. Тој е редовен член во Австралиско-македонскиот театар во Сиднеј, Австралиско-македонската служба за добротворни работи во Сиднеј и Емигрантскиот изворен центар во регионот Свети Ѓорѓи.

Наградуван е на многу конкурси за поезија и проза, но најзначајни се: „Иселеничка грамота“ – 1995 година која ја додели Матицата на иселениците од Македонија, како дел од Струшките вечери на поезијата; награда за поезија од Интернационалната Библиотека во Квинзленд во 1998 година; награда „Македонско сонце“ за литература и култура во Сиднеј во 2004 година и наградата „Стојан Христов“ за најдобра поетска збирка песни на поет од дијаспората која му ја додели Агенција за иселеници на Р. Македонија како дел од Струшките вечери на поезијата во Струга, во 2013 година.

За општествена дејност има добиено повеќе награди и признанија меѓу кои и: награда за општествена работа од Општината Кентербери (предградие на Сиднеј) во 2006 година. Посебни награди и признанија добил од Комисијата за односи во заедницата на Нов Јужен Велс за доброволна работа во 2006 и 2007 година; од Советот за Австралијанец на годината во 2008 година; од Општината Охрид за културни и хуманитарни врски со татковината во 2008 година; од Општината Кентербери за културни остварувања е прогласен за Почесен граѓанин за 2010 година; Државна награда на Нов Јужен Велс за општествени и хуманитарни работи во 2010 година; државна награда за Сениор на годината за добротворна работа во заедницата во 2011 година; наградата за животено дело за работата во македонската

заедница од Обединета Македонска Дијаспора во Вашингтон во 2011 година; Наградата за животно дело за неговата доброволна работа во македонската заедница го доби и „Златното сонце“ во 2011 година; Награда за животно дело и почесен член за афирмација на Македонскиот јазик и култура во Австралија му додели Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј во 2013 година; Награда за учество во програмата на 40-те Преспански иселенички средби му додели Директоратот на средбите во Љубојно во 2013 година; награда за хуманитарна помош и афирмација на родното село му додели Месната заедница од Волино, во Волино во 2013 година; награда за соработка со локалната радио програма „Скидро“ од Сиднеј во 2015 година; награда – Медал заслуги за Македонија врачен од Претседателот на Р. Македонија Ѓорѓе Иванов во Охрид 2016 година; награда за негување на македонскиот јазик и култура, од Агенција за иселеништво на РМ во Скопје 2016 година; награда за најдобра поетска творба на конкурсот на Фајсбук порталот за 2014 година доделена во Охрид 2016 година; награда за промовирање на македонскиот јазик во Австралија од Библиотеката „Григор Прличев“ во Охрид 2016 годна; награда за доброволна работа – 40 години на училиштето „11 Октомври“ од Јагуна во Сиднеј 2016 година; награда за 40 години доброволна работа во заедницата од Премиерката на Нов Јужен Велс Гладис Береџиклијан во Сиднеј 2016 година; награда од Театарската група во Сиднеј за Уметност и Литература во 2017 година; награда за афирмација на македонскиот јазик во Австралија од Библиотеката „Григор Прличев“ во Охрид 2023 година; трофеј за 50 годишен член во Рагбијашкиот клуб „Кентербери – Булдогс“ во Сиднеј 2024 година; награда за соработка, од радио програмата „Оро Македонско“ од Чикаго во 2025 година.

BIOGRAPHY – IVAN TRPOSKI

Ivan Trposki was born in the village of Volino, city of Ohrid in Macedonia. He married Nada Ivanoska in 1967 and they had a daughter, Biljana, in 1976. On August 26, 1968 he left Macedonia and settled in Sydney, Australia.

He spent his first four years working in glass and food factories, and then for 28 years worked for the New South Wales State Railways, from which he retired in 2007.

Since 1978 he is a member of the Grigor Prlichev Literary Society of Sydney, as well as a member of the Editorial Board of the magazine "Povod-Occasion" and a long-time Librarian and Archivist at the Grigor Prlichev Library, the first of its kind outside of Macedonia.

He is a correspondent for the magazine "Makedonija" for the Macedonian Foundation of National Culture of Emigrants and in many other newspapers and magazines in Macedonia and Australia. With his poetry and essays, he has performed at many gatherings, with which he has warmed up the spirit of the Macedonians to survive in the distant Australian lands.

He participated with his poetry at "Young Struga" in 1979 and at the prestigious international poetry festival "Struga Poetry Evenings" in 1987 and 1995 where he participated with his poetry in the manifestation "Bridges". He has been a member of the Writers' Association of Macedonia since 1988 and a member of the Association of Journalists from Macedonia since 1995.

He is represented with poetry in the following collections: "Vidici" (Sydney – 1984), (Skopje – 1988), "Our Paths" (Melbourne – 1986), "Emigrant Poetic Meridians" (Skopje – 1997), "Ohrid Literary Creators from Prličev to the Present" (Ohrid – 1999), "Koti of longing and passion" (Sydney – 2003) as well as anthologies in English: "Anthology of Macedonian Poetry" (Sydney – 1997), "Book for the Holy Brothers Cyril and Methodius" (Ohrid – 2022), "A Book for the Holy Brothers Clement and Naum of Ohrid" (Ohrid – 2022), "The Heroes of Macedonia" (Skopje – 2024), "Poetry for Macedonia" (Skopje 2024), "27th April Summer of Gentlemen 2017-70" (Skopje – 2024), "Poetic and Prose Works by Native Authors" (Ohrid – 2024), the Australian anthology "Slimy Mirror" (Brisbane – 1998), the anthology of the 21st World Poetry Congress "Open Borders" (Sydney – 2001), "Reunion" (Sydney – 2003).

He has authored the poetry collections: "Surface Roots" (Sydney – 1985), "The Big Ship" (Skopje – 1988), "The Chained Sea" (Sydney – 1988), "Migration to the West" (Sydney – 1990), "Todorka" (Skopje – 1995), "Svitilo" (Sydney – 1999), "Between Two Hearths" (Ohrid – 1999), "Restless Winds" (Sydney – 2004), "Love Imagination" (Sydney – 2004), "Behind the Blue Wave" (Štip – 2008), "Ugrejsolntsevomojson" (Skopje – 2013) and in English (Štip – 2013)

He has authored the travelogues: "The Way of the Sun in Macedonia" (Sydney – 2000), "Macedonia My Homeland" (Sydney – 2002)

He has authored the books: "Macedonian Demonstrations in Australia" (Struga – 2004), The biography "Spase Trposki – Life and Work" (Struga – 2008), "Macedonia – We Won't Forget You" (Štip – 2016). His autobiography "This Is My Life" (Struga – 2022). The Jubilee Book "45 Years of Life of MLD "Grigor Prlichev" in Sydney" (Struga – 2023)

Ivan was one of the initiators of "Days of Macedonian Culture", which took place in 1986, 1988 and 1991 in Australia. He was a member of the Board of Further Instruction at the Macedonian Language School "11th October" in Yagoona and of the New South Wales Education Board. He was a member of the management of Macedonian Folk Dancing Group "Vardar" from Bankstown and participated in many protests where demonstrations were held for Macedonia and Macedonian causes.

He was the initiator and president of the New South Wales Bar Association. He was the initiator and president of the Volyn Evenings in Wollongong, Australia, and was a contributor to the publication of the Monograph on the Village of Volhyne in 1995. He is the songwriter of a song dedicated to his native village of Volino.

He fundraised and sent financial aid to the sick and for the construction of cultural and religious buildings in Australia and Macedonia. He was a board member of the Macquarie University Foundation in Sydney. He is a regular member of the Australian Theatre in Sydney, the Australian-Macedonian Charity Service in Sydney and the St George's Region Immigrant Resource Centre.

He has been awarded in many poetry and prose competitions but the most notable are:

Emigrant Gramota in 1995; presented by the Macedonian Foundation of National Culture of Emigrants to expatriates from Macedonia as part of the Struga Poetry Evenings, Poetry Prize from the International Library of Queensland in 1998, Sydney Prize for Literature and Culture in 2004

the "Stojan Hristov" award for the best poetry collection of poems by a poet from the diaspora, awarded to him by the Agency for Expatriates of the Republic of Macedonia as part of the Struga Poetry Evenings in Struga in 2013.

He has received numerous awards and honours for community work, including:
Canterbury Metropolitan Municipality Social Service Award in 2006, New South Wales Community Relations Commission for voluntary work in 2006 and 2007, Council of Australian of the Year in 2008 Municipality of Ohrid for Cultural and Humanitarian Relations with the Motherland in 2008

Municipality of Canterbury for Cultural Achievements and named an Honorary Citizen for 2010

New South Wales State Award for Social and Humanitarian Affairs in 2010, NSW State Senior of the Year Award for Community Charity 2010, Lifetime Achievement Award for work in the Macedonian community by the United Macedonian Diaspora in Washington, D.C., in 2011, Lifetime Achievement Award for his hard work in the Macedonian community also received the Macedonian Business Community Golden Sun Award in 2011, Lifetime Award Honorary Member for the Affirmation of the Macedonian Language and Culture in Australia was awarded by the Macedonian Literary Society "Grigor Prlichev" of Sydney in 2013, Award for participation in the program of the 40th Prespa Expatriate Meetings was presented by the Director in Ljubojno in 2013, Award for Humanitarian Aid and Affirmation Native Villages was given to him by the Local Community of Volino in 2013

Award for cooperation with the local radio program "Skidrow" from Sydney in 2015, Medal of Merit for Macedonia presented by the President of the Republic of Macedonia Gjorge Ivanov in Ohrid 2016

Award for the Promotion of the Macedonian Language and Culture, from the Agency for Migration of the Republic of Macedonia in Skopje 2016, Award for Best Poetry in the 2014 Facebook Portal Contest, awarded in Ohrid 2016, Award for the Promotion of the Macedonian Language in Australia by the Grigor Prlichev Library in Ohrid 2016, Award for 40 years voluntary work by Macedonian Language School "11th October" Yagoona in Sydney 2016, Award for 40 years of voluntary community service by New South Wales Premier Gladys Berejiklian in Sydney 2016, Macedonian Language Affirmation Award from the Grigor Prlichev Library in Ohrid 2023, 50-year member of the Canterbury Bulldogs Rugby Club in Sydney 2024.

ПРАШАЊЕ ДО БОГА

Низ златножолтите есенски лисја
Гледам како сонцето изгрева на небото.
Радост е голема, да можеш тоа пак да го видиш .
Човекот се замисли и постави прашање до Бога,
Зошто постои омраза во светот?
Зошто гладуваат толку луѓе во светот?
Зошто секаде има завидливост, лакомост?
Зошто има луѓе кои не се подготвени да делат?
Зошто има предрасуди и страв?
Зошто има луѓе кои не сакаат да бидат блиски?
Боже, те молам кажи ми зошто?
Потоа му шепна едноставен одговор,
Мора да доживеете лошо за добрина да се случи.
Мора да постапите правилно,
тоа е нешто кое знаете дека треба.
Мора да го сакаш Бога, себе си и сите
Мора да ширите надеж, вера и љубов до крајот на животот,
Мора да правиш за другите
она што сакаш тие да прават за тебе.
Мора да истраеш во се што правиш.
Сите овие работи мора да ги прифатиш
И се друго ќе си дојде на свое место.
Бог е со вас.

СВЕТЛИНАТА НА ТВОЕТО ЈАС

Остави ги да те осудуваат
Понекогаш и да не те разберат
Остави ги да те оговараат,
Нивните мислења не се твој проблем.
Остани љубезен
Верен на твојата автентичност
А тие нека зборуваат што сакаат.
Во никој момент немој да се сомневаш
Во убавината на вистината.
Тие не се тоа што си ти.
Продолжи да сјаеш, тоа си ти,
Светлина на твоето ЈАС

МАКЕДОНИЈА ЗАСЕКОГАШ

И ако мислат дека те збришале, се лажат
Твоите корени се длабоки,
Ти имаш волшебна моќ
Ти имаш сила да се воздигнеш и справиш
Со неправдите кои то ги нанесува светот.
И Егејот плаче и пати
За вековните неправди,
Ги поделија, отргнаа илјадници деца,
од топли мајчински прегратки
да талкаат голи и боси во светот.
И ете уште чека чедото да се врати.
Ги поделија, отргнаа илјадници деца,
од огништата свои
од топлите мајчински прегратки,
да талкаат голи и боси во светот.
Еј Македонијо,
Исправи се посилна од било кога,
Не дозволувај историјата да се повторува,
одбрани го името свето.
Онемеа шпионите, предавниците клети
Каде тие пред твојата убоост?
Веднат глави, посрамотени од постапките свои.
А ти продолжи напред
Достоинствено и гордо
Да се радуваат твоите чеда
Да се радуваат твоите претци
И грутката земја воскликнува од радост,
на твојата историја твојата традиција, јазик
Намачена но посебна си
Земјо македонска
Една си, единствена, посебна од сите
И како минат дните
Помила и поубава ни си
Примамлива за секој посетител
кој со восхит заминува,
но ветува пак ќе се врати.
Македонијо, една си, единствена .
Македонијо, вечна да си.

Саво КОСТАДИНОВСКИ

**ПРЕД ВИСТИНАТА
НА ЈУБИЛЕИТЕ НА НЕПРАВДИТЕ**

-120 години на ТМРО-

-110 години од Илинденското востание-

*-100 години од Балканските војни и од Букурешкиот договор-
(Келн, 2.8.2013)*

Ништо

во нас не е минато
затоа што не одиме
по патот на годините
туку по патот на совеста -
на патот кон себеси
кон Илинденските идеи
кон Илинден
кон најголемата вертикала
на македонскиот народ
со историјата
за македонската државност.

Затоа

никогаш не сме биле
толку блиску до татковината
штом и најаве и насон
одиме со мапата
по атласот на неправдите.

Но

постои ли на светов
бог на неправдите?

Ако постои -

тој е само над македонското небо
и треба ли тогаш
да си прогласиме
и наш светски ден на неправдите?!
И што треба уште
неправдите
во народот да отсонуваат
кога веќе
во неправдите кон Македонија
изградиле и татковински дом?!

КОГА ПИШУВАМ ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА

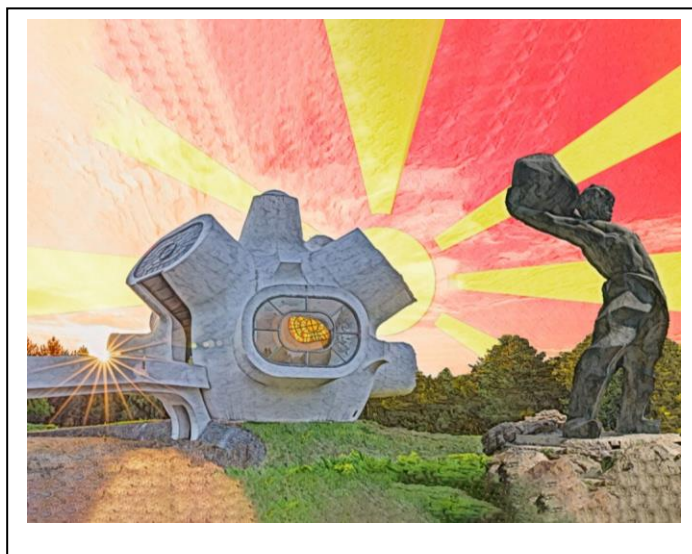
Кога пишувам песна за Македонија,
мислите длабоко, длабоко ми тонат,
и, чинам, од камбаните крушевски -
илинденски напеви долго ми свонат.

Кога пишувам песна за Македонија,
го гледам Гоцета со лице сакано,
ги гледам Питу, Сандански, Карев,
што создадоа прва Република на Балканот.

Кога пишувам песна за Македонија,
пред моите очи стои една драга слика:
Прилеп со својот востанички Октомври -
победоносно по Илинден в радост блика.

Кога го гледам манастирот „Прохор Пчински“,
ми се рабиструва и ми станува јасно:
ние постоиме затоа што го имавме
и Илинден, и Октомври, и светлиот АСНОМ!

(Свети „Прохор Пчински“, 4 јули, 1988 год.)

Оливера ЈОВАНОВСКА

НЕ СЕ НАЈДЕ ВИТЕЗ

(На починатите во Кочани)

Судбина ли беше или клетва тешка?
Пламенот на огинот да ве допре со рака жешка.
Бевте птици штотуку испилени
И сакавте во белиот свет да вивнете,
Благодатите на животот да ги вкусите
Да ги нахраните импулсите.
Сите бевте цветови млади
Некои и пупки непроцветани,
Ги вртевте главите кон сонцето
Да видите од каде денот изгрева.
А ноќта?
Загонетка ви беше сакавте да видите
Каква приказна таа плете,
Ах, таа заблуда во неволја ве сплете.
Таа судбоносна ноќ – посакавте
Ноќта во свездено небо да ја претворите,
Ритамот на музиката да ве опушти
Ама во интригите на животот бевте невешти.
Занесени во спектакуларната сцена
И сè тоа што се случуваше околу вас,
Црвениот оган и јазикот на жолтиот пламен
Ве обвитка во бунило.
Ве завитка во тенка црна свила
Дали тоа беше желбата на третата наречница?
Или мислата на лошата самовила?
Можеби и судбина непосакувана.
Како птици затворени во златен кафез
Стотици бевте во безизлез,
Не се најде јунак-витез
Од жешката лава да ве спаси,
Оганот да го изгаси.
Никогаш не го напуштивте овој свет
Живеете во срцата наши,
Се молиме за душите ваши.
Вие станавте ангели со вечност
Благословени.

Оливера ЈОВАНОВСКА

ЖЕНО ВИНОЖИТО

Мајко, жено, ти си легенда стара
Ти си река што тече, никогаш не стивнува,
Ти си приказна од памтивек
За љубовта твоја нема лек.

Мајко, жено, ти си столб на домот
Ти си кралица на тронот,
Насмевката ти дијамантски сјај
Очите ти сончева топлина во мај.

Мајко, жено ти си светлина во денот tmурен
Ти си патоказ во живот бурен,
Гласот ти песна нежна
Допирот мек ко снегулка снежна.

Мајко, жено, ти си лавица, тигрица
Чувар си на твоето стадо,
Ти си тишина што срце смирува
Ти си ветер што нежно милува.

Мајко, жено, ти си кормило на љубовта
Нота во песна, ти си душа доблесна,
Темане ти правам на твојата моќ
Мајко, жено ти си виножито в темна ноќ.

ПРЕПОЛНЕТА ЧАША СО БОГАТА СОДРЖИНА

Драмата „Преполната чаша – невидлив затвор“ од познатиот и реномиран драматург и поет Душан Ристевски повеќеслојно ја обработува, скенира и анализира состојбата во едно македонско семејство од Австралија од аспект на нивното справување со пандемијата со вирусот Ковид – 19. Семејството се состои од три генерации, кои живеат заедно и како такви ги затекнува пандемијата која мошне сериозно ја погоди Австралија што резултираше со строги карантини (lockdown). Авторот умешно прави психолошка анализа на сложените односи помеѓу ликовите, т.е. нивните карактери кои се целосно издржани, во кои доминираат судирите. Овие судири исто така се повеќеслојни и сложени и тие содржат: генерациски судири, судири помеѓу двата пола, судири помеѓу оние што се ЗА и оние што се ПРОТИВ вакцинирањето, судири поради ставот кон сериозноста на самата болест и придржувањето кон мерките за заштита и т.н. Секоја од страните во овие судири рамноправно е претставена со своите аргументи, така што на читателот останува да заклучи која страна е во право. Како стилски украс на сето ова е и повремениот хумор, што е составен дел од многу драмски творби на искусниот драматург Душан Ристевски. Освен судирите, авторот убедливо ги прикажува и обработува и останатите појави поврзани со карантинот: паѓањето во депресија, па дури и желба за самоубиство, стравот од смртен исход на болеста, физичката неактивност што резултира со дебелеење, материјалните загуби (отпуштањето од работа, откажувањето на веќе закажани настани и другите финансиски удари како директна последица од „локдаунот“), носталгијата по времето од пред пандемијата, но и обидите за прилагодување на состојбата преку забавни игри и вежбање.

Иако драмата конкретно опишува македонско семејство кое живее во предградие на Сиднеј, таа има универзална димензија и вредност и слободно може да се однесува за кое било слично семејство во светот за време на оваа светска пандемија.

И во оваа драма Душан Ристевски се покажува како одличен познавач на човековата психологија, а посебно на психологијата на македонските иселеници во Австралија и тоа на сите три генерации што се појавуваат во драмата.

Првата генерација (најстарите по возраст Павле и Фанија, но и Петко - другарот на Павле) се тие што се доселиле од Македонија и сè уште си го задржале својот (условно кажао) традиционално конзервативен менталитет. Тие веруваат во теории на заговор (нешто што впрочем беше составен дел на системот што го напуштиле пред да дојдат во Австралија), се грижат за семејството и сакаат сите деца и внуци да бидат на куп, мечтаат по спомените од „стари крај“, повремено се задеваат еден со друг, повеќе веруваат во

народните лекови отколку во современата медицина и сл. Во ова предничи Павле, а жена му Фанија воглавно ги прифаќа неговите ставови (како што е впрочем во голем број македонски фамилии).

Втората генерација прикажана преку нивните две ќерки Анета и Петра и нивните сопрузи Атанас и Џорџ, авторот исто така успешно ги претставува гледано од психолошки аспект. Кај обете во различна степен доаѓа до израз и влијането на новата средина, кое е во судир со традиционалното воспитување што го добиле од родителите. Тоа е и причина за судирот на нивните спротивставени ставови, поради што тие често се задеваат и се навредуваат, иако како сестри се сакаат.

Третата генерација, пак, олицетворена преку ликот на Крис, кој е син на Анета и на Атанас веќе во најголем дел живее во склад со нормите и сфаќањата на австралиското општество. Тој ги почитува постарите, љубопитен е за нивниот поранешен живот, иако понекогаш и со потсмев гледа на некои од нивните ставови (конкретно за смрдливиот народен лек што го подготвува баба му).

И сите тие заедно некако ја минуваат пандејјата на КОВИД, продлжувајќи го својот живот низ премрежјата што следуваат. Џорџ умира поради проблеми со срцето, а веднаш потоа на Анета и на Атанас им се раѓа внук од ќерка им Дана, која живее во Мелбурн. И така животот продолжува...

Во секој случај пред нас имаме уште една успешна драма од Душан Ристевски - драма во која преку навидум секојдневните реплики и конверзација на нејзините ликови, студиозно е обработена сериозната тема посветена на внатрешните премрежја низ кои поминаа милиони луѓе ширум светот. Во случајот на ова семејство опфатен се и настаните што следувале потоа, завршувајќи со сцена на смрт и раѓање, што во суштина е и составен дел од сечиј живот.

ABOUT THE BOOK

“MACEDONIANS IN GREECE - 1939 – 1949”

BY RISTO STEFOV

Very little has been written about the Macedonians in Greece and their involvement in World War II and in the Greek Civil War. Macedonians who live in Greece to this day are afraid to speak of their terrible ordeals for fear of repercussions from the Greek authorities or because it is simply too painful for them to remember. To this day it is taboo in Greece to speak of the Greek Civil War.

The Macedonians in Greece it seems have been ignored by all sides. Yugoslavia has ignored them because it did not want to ruin its good relations with Greece. Greece on the other hand, to this day claims that Macedonians simply do not exist and wants no part of them. Bulgaria, even though it has a large Macedonian immigrant population from Greece, has yet to recognize the Macedonian people as a distinct ethnic group. So in reality no one really cares about the Macedonians in Greece and as a result very little to nothing has been written about them. “Indeed, the Macedonians in Greece are hardly ever mentioned in scholarly literature and have been virtually forgotten as a people and as a national minority.” (Andrew Rossos)

This is most unfortunate not only because the Macedonian contribution to the struggle against Fascism and Nazism has been completely omitted, but because the Macedonian people themselves living in Greece despite their contributions, have been completely ignored as if they didn't exist.

In this book I will try to tell the Macedonian story as it unfolded from a Macedonian point of view.

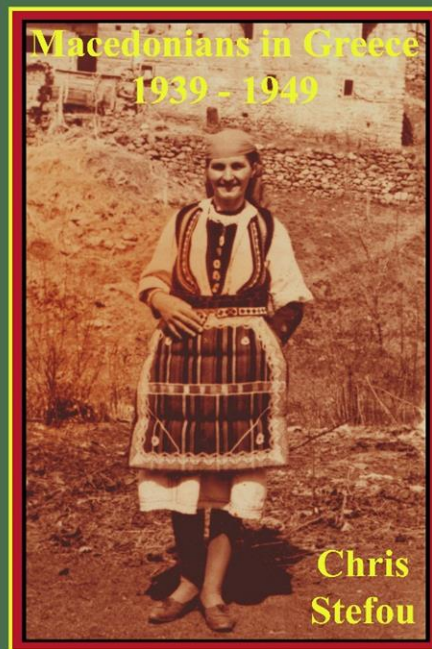
The story begins with an overview of events starting with Macedonia's invasion, occupation and partition by Greece, Serbia and Bulgaria in 1912, 1913 to events leading up to the start of World War II.

A more detailed approach will then be taken to explain the Macedonian involvement in World War II and in the Greek Civil War.

This is not a story about battles fought and strategies applied but rather a story about the human factor and about struggles for equality and human rights. It is a story that will reveal, perhaps for the first time to English speakers, how the Macedonians in Greece were treated by Greek authorities and by the Great Powers during the war years from 1939 to 1949.

Greece has accused the Macedonian people living in Greece of being autonomists, separatists, communists and even of being foreign agents. But as we will see, none of these accusations are true; the only things Macedonians are guilty of are struggling for equality and human rights.

In spite of all assurances made by the Macedonian leadership during World War II and during the Greek Civil War that it had no intention of leading an autonomist or separatist

movement, the Greek leadership always remained suspicious and used every opportunity to stifle the Macedonian struggle.

All through the war years the Greek leadership was divided into two dominant factions; the Democrats leaning to the left and the Royalists and Republicans leaning to the right. Even though there were many political parties in Greece, each tended to lean to the left or to the right. So, to avoid confusion and for the sake of simplicity in telling this story, we will assume that there were only two sides; the Right and the Left. While the Left was lead by the Communist Party of Greece (CPG), a significant player in World War II and in the Greek Civil War, the Right was lead by a number and variation of parties to which, for the purpose of this write-up, I will refer to as the Royalists and Republicans.

After Greece's occupation by Germany, Italy and Bulgaria, the Comunist Party of Greece (CPG) was the first organization to successfully organize a resistance movement against the occupiers. The Macedonian people joined this movement because historically the CPG, at least in theory, supported the idea of equality and human rights for the Macedonian people. But as it turned out, this support was only a ploy to get the Macedonian population involved in the struggle. "It (CPG) was the only political party in Greece to recognize the Macedonian national identity and to have a public policy on the Macedonian national question. Against considerable opposition, the Third Extraordinary Congress of the KKE (CPG), meeting from November 26 to December 3, 1924, endorsed the Comintern line: support for a united Macedonian state in a future Balkan communist federation. This position was in basic accord with the demands of Macedonian activists and patriots, but it was extremely unpopular among the Greeks. The inauguration of the Popular Front line by the Comintern gave the Greek Communist Party the opportunity to replace it. Its Sixth Congress, in December 1935, adopted a new policy supporting equality for all national minorities in Greece, including the Macedonian; this remained its official stand until early 1949." (Andrew Rossos)

Macedonia was invaded, occupied and partitioned into three parts in 1913 and a small part was later given to Albania. To avoid confusion as to which part of Macedonia we are referring, in the subsequent chapters we will use the following:

- To the part of Macedonia annexed by Greece, commonly known as "Aegean Macedonia", I will refer to as "Greek occupied Macedonia".
- To the part of Macedonia annexed by Serbia, commonly known as "Vardar Macedonia" I will refer to as the "Republic of Macedonia".
- To the part of Macedonia annexed by Bulgaria, commonly known as "Pirin Macedonia, I will refer to as "Bulgarian occupied Macedonia".
- To the part of Macedonia that was annexed by Albania, commonly known as "Mala Prespa" I will refer to as "Albanian occupied Macedonia".
- The word "Macedonia" used on its own will mean the entire geographic, historic ethnic region of Macedonia.

Also, to avoid confusion between the various National Liberation Fronts that sprung up during the occupation years in the states that occupied Macedonian territories, I will refer to as follows:

- To what is commonly known as the EAM (Ethniko Apeleftherotiko Metopo) in Greek I will refer to by its English equivalent the "Greek National Liberation Front" or GNLF.
- To what is commonly known as NOF (Naroden Osloboditelen Front) in Macedonian I will refer to by its English equivalent the "Macedonian National Liberation Front (Greece)", or MNLF(G) or simply as MNLF. This was the Macedonian organization in Greece formed by the Macedonians in Greek occupied Macedonia.

- To what is commonly known as NOF (Naroden Osloboditelen Front) in Macedonian I will refer to as the “Macedonian National Liberation Front (Yugoslavia)” or MNLF(Y). This was the Macedonian organization in Yugoslavia formed by the Macedonians in the Republic of Macedonia.

During the German, Italian and Bulgarian occupation of Macedonia, the CPG-GNLF had an armed organization or military wing called ELAS (Ellinikos Laikos Apeleftherotikos Stratos). This organization will be referred to as the “National Liberation Army of Greece” (NLAG).

During the Greek Civil War the CPG formed a different armed organization known as the DSE (Dimokratikos Stratos tis Elladas). This organization will be referred to as the “Democratic Army of Greece” (DAG).

As this write-up is intended for a wide audience, I chose to use acronyms based on the English name equivalents for easier understanding.

Since the Macedonian people are of one ethnic group and recognize themselves as one ethnic Macedonian identity regardless of where they live, the term “Macedonians” will refer to all Macedonian people worldwide. References like “Macedonians in Greece” or “Macedonians in Canada” will mean “ethnic Macedonians living in Greece” or “ethnic Macedonians living in Canada”.

It is also important to emphasize at this point that the Macedonians living in Canada, Australia, the USA and other places outside of Macedonia are Macedonian migrants who over the years immigrated to those places, whereas the Macedonian people living in Macedonia are indigenous to Macedonia and have lived in Macedonia for many millennia. The Greek, Serbian, Bulgarian and Albanian people, who now live in Macedonia, are colonists who immigrated to Macedonia or were placed there by their respective states over the years, mostly after Macedonia’s occupation in 1912.

I decided to use “Greek occupied Macedonia” and “Bulgarian occupied Macedonia” to refer to those regions in order to bring attention to the plight of the Macedonian people living there. Even though Macedonians are indigenous to Macedonia and feel they are its original landowners and caretakers, Greece, Serbia, Bulgaria and Albania by act of war occupied, partitioned and annexed Macedonia for themselves in 1912, 1913. Besides losing their lands, these Macedonians, especially those living in Greece and Bulgaria, since then have been economically and culturally oppressed. They have been stripped of the right to call themselves Macedonian, practice their Macedonian culture and speak their Macedonian language. Since 1912 many have also been evicted from their homes, stripped from their lands, forcibly assimilated into foreign nations, tortured, jailed, murdered and denied their ethnic identity, language and culture simply because they are Macedonian. It is also evident that Macedonians have been denied economic opportunities like well paid jobs, positions of authority in government, positions in educational institutions, high positions in the military, etc. The reasons for this are obvious. By denying the Macedonians their ethnic identity Greece and Bulgaria can claim that Macedonians don’t exist and if Macedonians don’t exist there will be no claims laid to the lands they acquired illegally by war. Above that, both Bulgaria and Greece have adopted parts of the Macedonian heritage and thus have claimed parts of Macedonia’s history as their own. To acknowledge the existence of a Macedonian identity would then mean admission of cultural theft. Therefore from a Macedonian point of view to call those regions of Macedonia “occupied” is more than justifiable.

Yet, in spite of all this, the Macedonian people in Greece fought against Fascism and Nazism in World War II in order to help preserve Greece. They did this because they wanted to live in peace as equals to the Greeks, a concept the Greek mind cannot accept to this day.

Be it in World War II or in the Greek Civil War, the Macedonian people, proportionally speaking, bore the brunt of the wars. The heaviest battles during the Greek Civil War including the decisive ones, took part in Western Greek occupied Macedonia in the area bordering Yugoslavia and Albania. Greek occupied Macedonia served as a base for the political and military operations of the “democratic movement” and as the headquarters of both the CPG and its military wing the DAG. Greek occupied Macedonia was also of strategic importance to the CPG because its allies Yugoslavia, Albania and Soviet Russia were located to the north and access to them could only be gained through the cooperation of the Macedonian people in Greece. “As one participant and close observer put it: ‘[They] were turned into military workshops for the DSE (DAG), where everyone, young and old, male and female, served the needs of the DSE (DAG).’” (Andrew Rossos)

Besides civilian cooperation, a proportionally large number of fighters had also joined the ranks of the left. “Reliable statistics do not exist, but Macedonians seem to have constituted only around a twentieth of the total population of about seven million. Their estimated representation in the DSE (DAG) ranged from more than a quarter in April 1947 to more than two-thirds in mid-1949. Risto Kirjazovski maintains that they numbered 5,250 out of 20,000 in April 1947; and Lieutenant Colonel Pando Vajnas claimed that in January 1948 there were about 11,000 Macedonian partisans in the DSE (DAG). According to C. M. Woodhouse, ‘they numbered 11,000 out of 25,000 in 1948, but 14,000 out of less than 20,000 by mid-1949.’” (Andrew Rossos) Even though there was a proportionally large Macedonian contribution to both World War II and to the Greek Civil War there is very little to none attributed to the Macedonian people and to their sacrifices.

Besides addressing the Macedonian contribution, in the chapters that follow, I will also address the violence and scare tactics the Greek State employed to counter the Macedonian struggle and the atrocities it committed in the process.

In doing research for this book I encountered the term “Slavo-Macedonians” used by authors, mostly by Greeks, to refer to ethnic Macedonians. The use of this term implies that there is more than one “variety” of Macedonian but outside of “Slavo-Macedonians” no “other type” of Macedonian was identified. So for the purpose of this write-up, as mentioned earlier, the term “Macedonians” will be used to refer to the ethnic Macedonians no matter where they live. Further, I consider the term “Slavo-Macedonian” to be derogatory to the Macedonian people who self-identify as “Macedonians”. The term “Slavo-Macedonians” is intentionally employed by Greek authors to isolate and segregate Macedonians making them feel inferior, like foreigners on their own ancestral lands. The development of the modern Macedonian nation is no different than the development of any other modern nation but I don’t see the same authors use terms like “Slavo-Greek”, “Slavo-Bulgarian”, “Slavo-Serbian”, “Slavo-Albanian”, etc., to refer to other ethnicities even though elements of what make up the modern Macedonian nation are present in the Greek, Bulgarian, Serbian and Albanian nations. Therefore I justifiably feel that the use of the term “Slavo-Macedonians” is intentional and unnecessary and I recommend that it not be used in any context to refer to ethnic Macedonians.

You can get the e-book version - Macedonians in Greece - 1939 – 1949, by Risto Stefov for free at this link:

<http://www.pollitecon.com/html/ebooks/risto-stefov/Macedonians-in-Greece-1939-1949.pdf>

Victor BIVELL

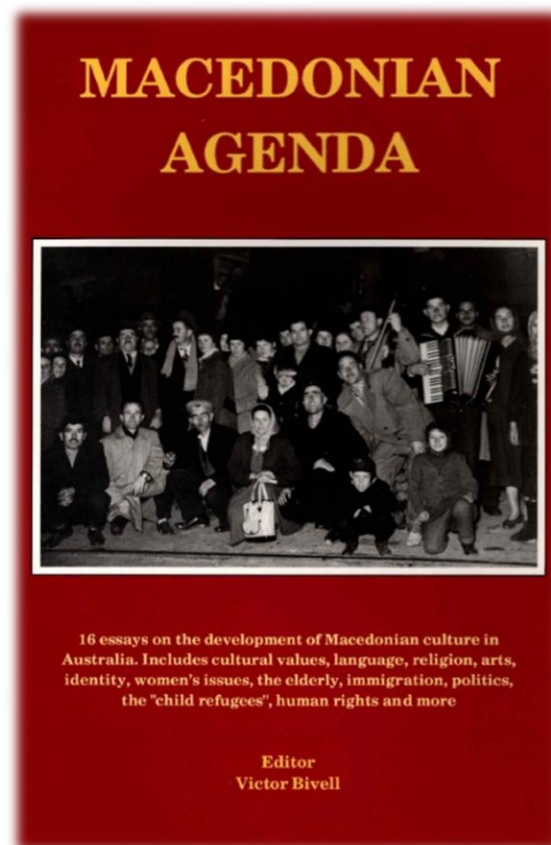
“MACEDONIAN AGENDA” NOW A FREE EBOOK

The book Macedonian Agenda published by Pollitecon Publications is now available as a free ebook in both PDF and html versions.

The book is a collection of 16 of the best essays on the development of Macedonian culture in Australia. It includes cultural values, language, religion, arts, identity, women's issues, the elderly, immigration, politics, the 'child refugees', human rights and more.

All of the writers are Australians of Macedonian background. The 14 authors are 11 individuals and three organizations. Among the individual authors are seven men and four women. The writers come from all major Macedonian settlements around Australia: Perth, Adelaide, Geelong, Melbourne, Canberra-Queanbeyan, Wollongong, Sydney and Newcastle. They are also representative in that their origins are in both the Republic of Macedonia and Aegean Macedonia (northern Greece).

Macedonian Agenda is suitable for general readers and researchers wishing to learn about the Macedonians in Australia as well as for readers of Macedonian background. The book is Here. <https://www.pollitecon.com/html/macedonian-agenda/Index.htm>

ДАНИЦА Б. БРЕШОВСКА - ПОЕТЕСА ОД БУКОВО

Даница Б. Брешовска е родена на 3.05.1948 год. во Буково, Битолско. Почина на 2.07.2016 год. во Буково.

Во 1969 год. Даница дипломира во Педагошката Академија во Битола. Во 2001 год. емигрира во Америка, каде и ја започна поетската „кариера“. Таа ќе забележи дека „тагата, маката, чувствата, носталгијата, сеќавањата и љубовта кон своите најблиски, беа инспирација“ за нејзините творби. Носталгијата и љубовта кон своите внуци ја врати во „стариот крај“ во 2010 година.

Книгата поезија **„Вистина“**, објавено во 2011 година од Издавачката куќа „Дата Песнопој“ од Битола, е поделена на пет циклуси: *За тебе земјо мила; Животен пат; Туѓина; Буково; Ајде дечиња да пееме песничуња*. Мотивски, Даница останува врзана за човекот во себе, за човекот страдалник во туѓина или во својата родина, за човекот во родното место Буково, за човекот кој чезнее да емигрира, а тагува да се врати на своето огниште.

Покрај тоа што се насликува тешкотијата во туѓина Даница умешно ја опишува носталгијата за татковината, за убавините на Буково, за детството, за животот во младите години поврзан со традицијата и обичаите, за детските игри и невиноста на децата. Поетската книга „Вистина“ е нејзиното „животно искуство, поетски свет кој е многу блиску до длабоката мисла на реалното, вистинитото, поетски порив врзан за трошливоста и минливоста. Еден мошне силен глас на мудроста, едно величие на вистината, како нова визија на времињата кои минувале, но и на оние кои доаѓаат силно.“

ПЕЧАЛБА

Никој не знае
Пред туѓината да ја запознае
Штом ќе ја види
Разочаран ќе биде.
Години мачни
Многу денови плачни
Поминуваат тешки
Без никакви смешки.
Работа ќе си фати
Со проблеми главата ќе си замати
Со јазик мака ќе мачи
Од тешка мака и ќе заплачи.
Доларот подлажува
Доларот смирува
Да спечали пари
За времиња стари.

СЕЛСКИ ДВОР

Две мали дечиња
Си грабнале стапчиња
Се разиграле во двор
Не разбираат од збор.

Бркаат кокошки пилиња
И секаква живина
Неможат да ги фатат
Со стапче сакаат да им платат.

Разиграни среќни
Од умора капат
Влегуваат дома
Креветче да фатат.

АХ БУКОВО

Одамна желба криев
Некогаш и не спиев
Во мој крај да одам
Како се живее да видам.

Тете отидов!
Гледам:
Лица насмеани
Друштва насобрани
Дечиња разиграни
Старо младо раздвижени.

19-ти Август датум што сјае
Старо младо знае
За тој голем ден
Преображдане-Спасовден.

Раздвижени расположени
На сред село добредојдени
Се игра се пее, радост се сее.

Ах што мерак ме фатило
И јас оро сум заиграло
Срце ми е весело
Што желба сум исполнило

Ах Буково, Буково
Од секогаш си преубаво
За мене си знај
Секогаш мил роден крај.

СТАРА ВОДЕНИЦА

На крај село Буково
Покрај Стара река воденица
Бистра вода камен вртеше
Жито мелеше, брашно правеше.

Воденичар за мелење дел земаше
Дење ноќе воденица работеше
Во касна есен и пипер мелеше
Воденичар за мака не знаеше.

Ново време намина
Воденичар стар замина
Звуци на воденица снеса
Повеќе воденица нема.

Птици над воденица летаат
Во воденица жално гледаат
Го бараат стариот воденичар
Го бараат добриот господар.

ПЕСНИ ОД ВИОЛЕТА РИСТЕВСКА

Виолета Ристевска е родена во Прилеп, живееше во Битола со семејството до 1993 год. кога имигрира во Сиднеј. После смртта на нејзиниот сопруг, патувањата Сиднеј-Битола и обратно постанаа честа појава поради љубовта кон родниот крај и љубовта кон семејството. Но исто се појави љубовта кон пишаниот збор кој со децении тлееше во нејзиното срце. Виолета пишувам поезија и проза, и учествува на конкурси и фондации каде и добива повеќе признанија и награди. Некои песни има објавувано во зборници и антологии. Таа е член во Фондацијата Такец - Битола, Клубот на литературни творци - Прилеп, Литературен клуб „Изгрев“- Демир Хисар, во Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ - Торонто, Здружение Хуманитарно Културен ФЕНИКС-Скопје и во други литературни фондации.

Виолета е автор на книгите: „ПАТЕКА НА ЉУБОВТА“, љубовна поезија (2023); „ШАРЕН ДЕТСКИ СВЕТ“, сликовница за деца (2024); „МОЗАИК“, сликовница за деца (2024); „ЏУНГЛА“, сликовница за деца (2024); „ШАРЕНИОТ ВОЗ“, сликовница за деца (2024).

СИ ВЕТИВ

Заминав,
за да те пронајдам тебе,
некаде по патиштата
каде ќе се сретнат
среќата и тагата.
Мојата тага е потисната
од надежта и верувам
оти ќе те пронајдам
некаде каде и најмалку
се надевам.
Чекам,
но јас си ветив
оти ќе те пронајдам.
Ќе те барам каде што
цветаат булките,
и шушка ветрецот
каде реката тивко жубори,
онаму каде што
искрено се љубевме
во залезот на сонцето.
Си ветив оти ќе те пронајдам.
Но ако не те најдам
ќе ти дојдам во сонот
и тука ќе останам,
не сакам повеќе
да те изгубам.

МАЛОТО СЛОНЧЕ

Слонче смело палаво
трча иако е тешко
со сурлата вода зема
се лади и прска оти му е жешко.

Сака да јади од рачиња
на веселите дечиња,
и силно сака да викне
со сурлата кога ќе рикне.

Дечињата весело се смеат
а слончето мисли оти пеат
трча и тоа како нив
заедно скокаат во еден здив.

Урла слонче гласно
и сака да му е јасно
кој овде е главен
и кој ќе биде славен.

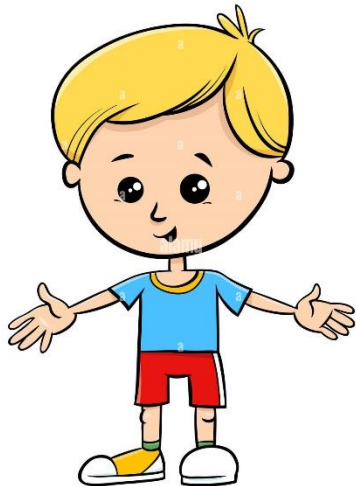
ДЕТЕНЦЕ

Детенце милосливо
насмеано скоотливо
се врти во круг
и раскажува за друг.

Раскажува приказни
и реди сказни
пее весело и се радува
подскокнува и кажува.

Раскажува за Елена
за нејзната торба зелена
за панделката на Ана
која од клупа стана.

Раскажува за Петар
кој лажи на километар
раскажува за сите нив
и не се чувствува крив.

ЕХ,ТОА Е ЖИВОТОТ

Изминаа многу денови
одкако го чекав твоето доаѓање,
доаѓаше како надојдена светлина
и ми го осветлуваше патот.
Ми даваше надежи и убави моменти
кои не можат да се заборават,
ми беше патоказ во животот
ми беше моето рамо на кое се потпирав,
ми беше се во мојот живот!
Се сретнавме таа вечер
кога и најмалце тоа го очекувавме
го делевме заедно секој
момент од животот.
А што ако не се сретневме таа вечер ?
Ќе тагував исто како и сега
мојата надеж се уште се потпира
на твоите зборови кои останаа
во сеќавање како аманет.
Ех, тоа е Животот !
Денес си среќен
но во еден момент се
се руши како кула од карти,
почнува ново време
со една голема празнина,
која никој не може
да ја пополни .
А животот, и понатаму одминува
сакале или не,
дали живееме сами или не
тоа не е битно,
жиотот оди забрзано.

„РАДОСТА И ТАГАТА“ ОД ДРАГИЦА ДИМОВСКА

На 8 јули 2025 во Градската библиотека “Климент Охридски” - Битола, беше промовирана стихозбирката РАДОСТА И ТАГАТА од авторката ДРАГИЦА ДИМОВСКА, почитуван и истакнат член на македонската заедница во Канада.

Оваа автобиографска книга, која имав чест да ја рецензирам, низ преубави стихови, ја пренесува големата тага на поетесата за напуштеното огниште. Стапнувајќи во Канада, во новата, далечна земја, таа не може да се ослободи од болната носталгијата за нејзината Македонија. Нејзината тага се продлабочува со прераната смрт на нејзиниот сакан сопруг Мицко Димовски, голем македонски патриот што имав чест да го познавам.

Спомените за нејзиното детство и младост жежат како жива рана, која стои скриена во срцето на Драгица.

Сепак, човек кој почувствувал длабока тага, знае и за радоста на животот. Така, радоста во животот кој продолжува да тече, за Драгица се нејзините три деца и шест внуци, како и бројните пријатели кои како матица секогаш ги собира околу себе, со широко срце и убав збор.

Во секој напишан стих во оваа збирка се разоткрива една топла македонска душа и исповед што ви буди силни емоции. Тие емоции допреа до бројната публика, од која голем дел со насолзени очи ја сподели судбината на оваа Македонка, растргната помеѓу две татковини, но која си поставила за цел да го негува убавиот македонски збор и да си ја опева саканата Македонија.

МАКЕДОНИЈО

Македонијо, земјо мила,
со векови поробувана си била.
Од нас со љубов си чувана,
а од душмани измачувана.

Име и знаме ти зеdoa,
и пак не се задоволија.
Само знај,
чедата твои не те забораија.

А и покрај тоа сè
што предавниците ти го направија,
како машки јунак,
ти простум стоиш
и гордо со алчните душмани се бориш.

Не се даваш, не!

Сè што е твое, назад ќе ти пратат.
Твоите синови и ќерки
во твојот скут ќе се вратат.

Тие се твојот род, твојот народ!

Пак гордо исправена ќе стоиш,
како некогаш што си била.
Пак таква ќе бидеш,
Македонијо моја мила.

Правдата ќе победи.
Нашата света земја, Македонска,
од неправди ќе се ослободи.

Вечна да си, Македонијо,
света земјо исконска!

БЕЛАТА ЛОЗНИЦА ВО ДВОРОТ

Секогаш сакав лозница во дворот да имам,
ден беше празничен и светол,
лозово дрво тогаш ми подари
и во дворот го насади.
Секој ден ти го надгледуваше
и со студена вода го поливаше,
а тоа лозово дрво разгалено растеше,
нови зелени гранки и лисја
се радуваше.
Години поминаа,
бела лозница се стори,
бело крупно грозје роди
и полна бочва вино наполни.
За ручек кога појадувавме,
со белото виното наздравуваме,
се радувавме на денот среќен,
од Бога благословен.
Денес белата лозница
уште во дворот стои,
не е радосна како што беше,
нема кој нејзиниот плод да го собере,
вино бело да направи,
за наша љубов да наздрави.

ПРОМОЦИЈА НА ПОЕТСКАТА КНИГА „НЕБО ВРЗ ЦРВЛИВИ ДИРЕЦИ“ ОД БОЖИН М. АНДОНОВСКИ

Пред многубројна публика на 19.6.2025 година во НУУБ „Св. Климент Охридски“ – Битола се одржа промоција на поетската книга „Небо врз црвливи дирекци“ од Божин М. Андоновски во организација на Македонско научно друштво – Битола. За книгата која е издание на МНД, зборуваа рецензентите Борче Панов, проф. д-р Златко Жоглев и проф. д-р Гордана Стојаноска, а поезија од Андоновски читаше проф. д-р Даниела Андоновска-Трајковска, претседателка на МНД која исто така го модерираше и настанот.

„Како извонреден лиричар Андоновски постојано ни го открива контрастот на нештата во овој свет во кој сè повеќе го снемува човекот и врз лицето на глобусот ни ја создава фантастичната метафорична слика за ветрот кој го персонифицирал како пајак што ни ја плете црната пајажина што ни навлегува во мислите и го слушаме како гавран што нè клука како длето и во нас го ваја стравот од сето она што се случува пред сите закани на уништувањето“ – истакна Борче Панов во своето излагање.

Според проф. д-р Златко Жоглев „Небо врз црвливи дирекци“ е поетска збирка која нуди длабоки размислувања и емоционални доживувања, претставени преку префинето избрани зборови и ритмика. Преку различните теми и фази на животот, Андоновски успева да го пренесе својот уникатен поглед на светот и да го поттикне читателот на размисла и саморефлексија“.

„Книгата „Небо врз црвливи дирекци“ на Божин М. Андоновски, всушност е потрага по најдлабокото чувство кое авторот го врзува со реалноста, таква каква што е, и неговото целосно отфрлање на можноста каква било лага да ги извалка доказите дека таа е до својата срцевина изгниена, најчесто изопачена и неретко сурова и сирова до болка“ истакна проф. д-р Гордана Стојаноска на крајот од претставувањето.

Дел од многубројната публика

Борче Панов – познат македонски поет, драматург и есеист

Проф. д-р Златко Жоглев
(Писател и литературен критичар)

Проф. д-р Гордана Стојаноска
(Писател и литературен критичар)

Проф. д-р Даниела Андоновска – Трајковска

Божин М. Андоновски
(Писател и литературен критичар)

50 ГОДИШЕН ЈУБИЛЕЈ НА МАКЕДОНСКИОТ РАДИО-ПРОГРАМ на еС Би еС

Македонската заедница во Австралија деновиве прослави многу значаен Јубилеј, 50 години од работата на Македонскиот радио-програма во Нов Јужен Велс. Во почетокот оваа радио програма функционираше како 2ЕА, а подоцна се замени со кратенката еС Би еС. Помина многу време од првото емитување на таа за нас многу важна програма. Јас лично во мојата Биографска книга за таа новост запишав: На 13 јули 1975 година, за првпат во историјата на државното радио на македонски јазик во Сиднеј започна со емитување македонски радио час. Тоа се случи на етничката радиостаница 2ЕА, која беше целосно финансирана од сојузната влада. На овој ден македонските слушатели беа разбудени од звуците на кларинетот, тапанот, гајдата, кавалот... беа разбудени од гласовите на Васка Илиева, Никола Бадев, Александар Сариевски, Виолета Томовска... Во почетокот програмите беа емитувани од македонските спикери: Јован Кокаловски, Загорка и Борис Добросавлеви, Ѓорѓи Бушиноски, Перо Кикиреков, а подоцна им се приклучија Љуба Гореска, Љупчо Ристевски, Радица Бојковска - Димитровска, Боби Поповски... И по три децении опстојба, секогаш со спикерите стоеше првиот кординатор на овој радио час д-р Васил Тулевски.

Поради тие причини го побарав д-р Тулевски да ми раскажи каков беше почетокот на организацијата и кои беа учесници во овој многу важен проект за македонската заедница во Австралија.

Благодарам на поканата. Приказната почнува вака. Мислам ова беше иницијатива на владата на Gough Whitlam. Во тоа време министер за емиграција беше харизматичниот Al Graizby. Некаде во првите месеци од 1975 година свика состанок со претставници на повеќе јазични заедници. Јас бев претставник на македонскиот јазик. На тој состанок се одлучи да се отпочне со етничко радио. Јас им кажав дека македонската заедница е спремна да учествува на овој зафат. После овој состанок со група на Македонци се собравме во црквата на Улица Бај во Рогдаел каде го формиравме одборот кој започна да ја води програмата на македонски јазик. Незнам дали ќе се сетам на сите присутни. Со мене беа Перо Кикиреков, Јован Кокаловски, Ѓорѓи Бушиноски, Зага и Борис Добросавлеви, Николче Неделковски, Башевски, конзулот Перо Чокревски и некои други. Мене ме избраа за кординатор, Ѓорѓи за музички уредник, а за спикери беа избрани Јован, Зага и Борис.

Почетокот не беше лесен бидејќи немавме искуство и материјали, но и покрај тоа се чу милозливот македонски јазик, и звукот на македонски песни низ брановите на 2АЕ. Првата програма се емитуваше на 13 јули 1975 год. од студиото на Фајф Док населбата, а првиот спикер беше Јован Кокаловски. Програмата беше примена од заедницата со воодушевување. Но да спомнам дека имаше и политички отпор, бидејќи таа беше вклучена со другите јазици на тогашна Југославија. Во почетокот македонскиот јазик беше вклучен во југословенската програма, заедно со српскиот, хрватскиот и словенечкиот јазик, кои се емитуваа еднаш неделно во 7.30 часот. Откако Југославија се распадна македонската програма се осамостои. Голема заслуга за одржување на оваа програма има Перо Кикиреков кој доброволни ги припремаше радио програмите.

Додека програмата се раководеше на доброволна база јас останав како кординатор. Подоцна програмата се префрли на професионална база, со платен персонал и мојата должност престана. Од тогаш се случуваа многу промени за кои Зага Добросавлева може да каже повеќе, бидејќи таа беше уредник и спикер повеќе години, се до нејзното пензионирање.

За на крај испраќам честитки за овој многу важен полувековен јубилеј, во кој покрј водителите на програмата важна улога одиграа и македонските друштва и организации кои редовно се промовираа со своите дела и успеси не само во Австралија туку и на сите мередијани. Во името на Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј испраќам искрени честитки за Јубилејот.

Д-р Васил Тулевски

Борис и Зага Добросавлеви со Иван Трпоски

Славе КАТИН

ХИРОТОНИЈА И ВОСТОЛИЧУВАЊЕ НА ТРОНОТ НА Г. ГЕОРГИЈ ЗА ВЛАДИКА НА ДЕБАРСКО – КИЧЕВСКАТА ЕПАРХИЈА

На 12 јуни, кога Православната Црква го празнуваше споменот на светите апостоли Петар и Павле – Петровден, во манастирот “Свети Климент Охридски и Свети Великомаченик Пантелејмон” на Плаошник, во Охрид, беше извршен чинот Наречение на новоизбраниот архијереј Дебарско-кичевски – архимандритот Георгиј.

На Наречението чиноначалствуваше Неговото Блаженство г.г. Стефан, Архиепископ Охридски и Македонски и на Јустинијана Прва, во сослужение со членовите на Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква – Охридска архиепископија: Нивните високипреосвештенства г. Петар Митрополит Пелагониски и администратор Австралиско-новозеландски, г. Пимен Митрополит Европски, г. Григориј Митрополит Кумановско-Полошки, г. Јован Митрополит Крушевско-демирхисарски, г. Иларион Митрополит Брегалнички и г. Јосиф Митрополит Полошки, и Неговото преосвештенство г. Марко епископ Делчевско-каменички.

По завршувањето на овој свечен чин следуваше заедничка Воскресна вечерна богослужба, на која чиноначалствуваше архимандритот Георгиј.

На 13 јули, пак, во Соборниот храм на охридските архиепископи „Света Софија“ во Охрид беше извршена епископска хиротонија на архимандритот Георгиј и негово устоличување на тронот на Дебарско-кичевската епархија.

Со тоа тој и официјално стана митрополит на Дебарско-кичевската епархија, наместо упокоениот митрополитот Тимотеј.

Пред членовите на Синодот, свештенството и многубројните верници, новиот митрополит положи заклетва дека „со најголема послушност ќе го исполнува сè што е заповедано, секогаш имајќи ги пред очи вистината и правдата“. Тој подвлече дека

нема да робува на лицемерие ниту на лични страсти, туку „со сите сили“ ќе работи за доброто на Божјиот народ.

Во поздравниот збор, Архиепископот Стефан потсети дека „епископот не управува со земна институција, туку се принесува себе си како жртва светаденица“, истакнувајќи дека мисијата на митрополитот е да биде „татко на малите и глас на безгласните“. Според поглаварот, Дебарско-кичевската епархија добива „архипастир достоин на своите претци“, кој ќе ги наследи добродетелите на блаженоупокоениот митрополит Тимотеј.

Инаку, митрополитот Георгиј е роден на 24 јули 1968 година во Скопје, како второ дете во семејството на Душан и Даница. По завршување на основното образование во 1982 година, се запишува на Македонската православна богословија „Свети Климент Охридски“ во Драчево, каде матурира во 1986 година како дел од деветнаесетта генерација.

Високото богословско образование го продолжува на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“ во Скопје, каде и дипломира. Во октомври 1990 година се враќа во Богословијата во Драчево како предавач на предмети како Свето писмо на Стариот и Новиот Завет, Црковнословенски, Старогрчки и Латински јазик, Црковно пеење и Теорија на музиката.

Во 1993 година започнува последипломски студии на Источниот институт во Регенсбург, Германија, а следната година заминува во Рим, каде во 1996 година магистрира, а во 2000 година докторира на Понтификалниот Универзитет „Грегоријана“ во Рим.

По враќањето во 1999 година, предава во Богословијата, а од 2001 година е професор на Богословскиот факултет во Скопје по предметите Вовед и Егзегеза на Светото писмо на Стариот завет и Библиска историја со археологија.

Од 2000 до 2010 година беше шеф на Кабинет на Архиепископот, а во периодот 2000-2007 година и секретар на Американско-канадската епархија.

Во периодот од 2010 до 2014 година ја извршува функцијата амбасадор на Република Македонија при Светата Столица во Рим.

По завршувањето на дипломатската служба, се враќа како професор, а од 2016 до 2023 година беше два мандати декан на Богословскиот факултет.

Активно учествува во Македонското библиско здружение, каде од 2020 година е генерален секретар. Учествовал во подготовката на ревидираното издание на Светото писмо од 2006 година и во преводот на Новиот завет (2023) и Псалмите (2024). Член е и на комисијата за превод на Богослужбеното Евангелие (2008).

Во текот на студиите бил уредник на списанијата „Млад богослов“ и „Православен благовесник“. Од 2002 до 2006 година беше главен уредник на „Православен пат“, од 2016 година е уредник на Годишниот зборник на Богословскиот факултет, а од 2025 година претседава со уредувачкиот одбор.

Автор е на неколку книги и бројни научни трудови. Владее италијански и англиски јазик, а се служи и со германски и француски.

Замонашен е на 27 мај 2025 година во манастирот „Св. вмч. Георгиј“ во Скопје. За јероѓакон бил ракоположен на 28 мај 2025 година, за јеромонах на 29 мај 2025 година, На 8 јуни 2025 година е произведен во чин игумен, а за митрополит на Петровден. на 12,јуни 2025 година.На новиот митрополит Дебарско-кичевски му посакуваме многу години плодна и благословена служба!

М-р Оливера ЈОВАНОВСКА

ТРЕТИ „ИСЕЛЕНИЧКИ ЛИТЕРАТУРНИ СРЕДБИ“ – СКОПЈЕ 2025

На 26-ти мај 2025 година во „Клубот на Пратеници во Скопје“ во организација на директорот на Агенција за иселеништво Горан Ангелов и госпоѓа Билјана Костова долгогодишен раководител на Агенцијата беа организирани и одржани третите по ред „Иселенички литературни средби“. Средбите се мост за зближување на поетите од Македонија и тие што творат и пишуваат на свој мајчин македонски јазик, а живеат надвор од границите на Македонија. Присуствуваа поети од Хрватска, Србија, Германија, Шведска, Македонија, Канада и Австралија. Писателот Нове Младеновски беше претставник од МЛД „Коста Рацин“ од Мелбурн, Австралија, додека Оливера Јовановска иако од Мелбурн го преставуваше МЛД „Григор Прличев“ од Сиднеј.

Без разлика каде и да живееме папочната врвца секогаш е заедничка, врзана е за мајката Македонија. За прв пат оваа година освен традиционалната поезија се читаше: проза и хаику поезија. Дијалектите на кој што пишуваме се како корени на едно дрво кое го држат цврсто и исправено. Колку повеќе дијалекти, толку е побогат македонскиот јазик а дрвото е поцврсто. Јазикот и традицијата на една земја се богатство и белег за долгогодишното вековно постоење на таа земја. Се надеваме дека алките со којшто почнавме да го нижеме синцирот на пишаниот збор ќе бидат бесценети за нашата татковина - Македонија.

Благодарност до новиот директор на Агенцијата за иселеништво, Горан Ангелов, што има почит за Македонците којшто живеат надвор од границите на Македонија. Тој за краток период од застанување на ова функција докажа дека е заинтересиран да постигне поголема соработка со дијаспората.

СТОТКА ЗА ФОТКА

Ако одам во Битола
Ќе прошетам низ градот,
Каде што е родена мајка ми
Ќе застанам пред Саат Кула,
Ќе си направам фотка
А за тоа мама, ќе ми даде една стотка.

Мама чесо зборува за убавините на Битола
За Пелистер и Безистен,
За моликте и детскиот џагор
За жуборот на реката Драгор,
Тоа се спомени од нејзиното детство
Сакам ѝ јас да ги почувствувам,
Возбуден сум од љубопитство.

Ако одам во Битола
Ќе ја газам истата калдрма,
Ќе играм џамлии на улица
За да ја гледам убавата Елица,
А таа е брза како верверица
Може да ми удре шлаканица.

Автор: Христиан Ангел ЈОВАНОВСКИ – 15 години

ЛИДИЈА ДОЧОВСКА ПАВЛОВСКА - ПРЕСПАНА

Лидија Дочовска Павловска со уметничко име Преспана потекнува од Ресен, Македонија. Член е на Друштвото на писатели на Македонија. По образование е дипломиран правник а по вокација поетеса, писателка која пишува од раната младост.

Поради бескрајната љубов кон својот роден крај, Преспанската тема е непресушен извор, вечна и боженствена инспирација во творештвото на Лидија Дочовска Павловска - Преспана. Таа и самата ќе рече дека преку творештвото сака да ги промовира убавините на Преспанскиот регион но и да ги извади и забележи некои митски и историски сознанија и да ги остави како постојани записи за идните генерации затоа што трезорите на Преспа се богати со културно и историско наследство. Но напоредно со тоа Дочовска Павловска, сака да му даде и активистичка нота на творештвото поради деградација на животниот простор на Преспанското Езеро за што со свои лични проекти под наслов „Преспански вечери - Преспанска молитва“ ја промовира Преспа и се залага за решавање на нејзините еколошки проблеми.

Нејзиното творештво го сочинуваат книгите „Солзите на Преспана“, „Така љубеше Косара“, „Крикот на пеликанот“, коавторската книга „Преспански легенди-Преспанска езерска убавица“, „Липите кај Сарај кука“, „Ехото на старите патеки-Виа Игнација“ и „Розите на Преспа“.

РАЗБУДИ СЕ ПРЕСПО

ПРЕСПО, Убавино,
Што ми ги милуваш очите,
Што ми спиеш во мислите,
Ми струиш по дамарите,
Желбите ми ги мрестиш крај бреговите
Сонцето со блесок да ги растури.
Ноќе, те гледам, заспиваш во болка,
Со ужасно лице
Но весел сјај од трепетот на ѕвездите...
На твоето огнено огледало,
Ти гориш во ноќта
Но, не од страст,
Од молк,

Низ темно зелена шир,
Низ мирисната тишина
Од шумска и овошна цутовина...
Те обградиле,
Како жива светилка
Низ мртвата радост...
Ти бдееш и се молиш,
И во опстој и покорност
На твоето срце, прашуваш:
"Зар поколенијата, нам ни се дадени за солзи,
Или да не паметат по спомени благородни?"
Врз сите злодела,
Оставаш змиулести линии,
Траги од твоите невидливи прсти,
И пустини, што веќе и не жеднеат,
И покрај позлатените зори на сонцето,
И тажните заоди...
До утре.
ПРЕСПО, Убавино,
Пејсажот и величината
На смислата моја!
Годините генерациски ни проаѓаа
Низ твоите плодови,
А ние се нарекувавме
Господари на убавината,
Низ твоите улици и брегови,
Маала и полиња,
Протече нашето детство,
Бевме горди гости на животот.
Но, силен судбински бран
Те фрли врз тврди и мрачни патеки,
И сета боја и убавина
Изгасна во мрежницата на окото...
ПРЕСПО, Убавино,
Од Бог обдарена!
Не сум веќе човек,
Станав неспокој на бессонлива мисла,
И за прв пат во мислата,
Ја разбрав,
И со чувство ја опфатив смислата
На човечкиот живот,
Но, и на борбата.
Во мене блесна, Вистината,

Таа гори во мене,
И прави сјај
Од едно поубаво небо
Што некогаш блескало,
И од некоја еколошка деградација
Се распрскало на парчиња.
Јас тонам во нив, во парчињата,
И ги впивам во себе
Криковите од езерото,
Громовите од убавината,
И сите ветришта,
Слушајќи го проколнатиот пев
на песочниот нанос,
Низ воздухот.
ПРЕСПО, Убавино моја,
Бранувај и татни,
Со најврелите молитви,
И најсмелите желби!
Има денови кога душата се пени,
Се фрла на брегот како езерски бран...
И моите години го креваат својот глас,
И мојата гласна желба
Бие како градобиеен облак во телото...
Нема одрекување!
Нема страдање!
Има благодарност
за сите животни радости
На твое тло што сум ги имала...
Во срце желба гори,
Во душа, мисла мори:
Да се вратат пеликаните,
Да разиграат брановите,
Пак да звонат камбаните,
Да запеат свадбарите,
МАЈКА, чедо да дочека,
Преспа да е за на века!
Разбуди се ПРЕСПО!
Животот е Божји дар,
Што жеднее кон вечноста...
Биди, песна и танец,
Биди ПРЕСПО,
смисла и наша ВИСТИНА!

<https://mail.google.com/mail/u/0?ui=2&ik=7582df664d&attid=0.1&permmsgid=msg-a:r-2781200836991472950&th=19814d41f04b45f1&view=att&disp=safe&realattid=19814d411f44440441&zw>

UMD CONDEMNS REMOVAL OF MACEDONIAN LANGUAGE AND IDENTITY BY EUROPEAN PARLIAMENT

The United Macedonian Diaspora (UMD) expresses grave concern regarding the recent decision by the European Parliament to remove the phrase “Macedonian Language and Identity” from Macedonia's progress report on EU path. Erasure of the Macedonian identity and language is contrary to humanity and the founding documents of the European Union itself. Over the years, Macedonia's neighboring countries, namely Greece and Bulgaria, have explicitly denied the existence of the Macedonian people, language, identity, and even right to use the name Macedonia. The remarks by Bulgarian and Greek members of the European Parliament—delivered under the institutional roof of the European Union—are deeply troubling and incompatible with the founding values of the Union: human dignity, equality, respect for minorities, and the rule of law.

This is not an isolated provocation or rhetorical misstep. Rather, it is part of a decades-long, state-backed effort by both Greece and Bulgaria to suppress Macedonian national identity through legal, academic, and diplomatic means. For the thirty-four years of an independent Macedonian state, other nations have attempted to dictate the terms of Macedonia's national identity. These efforts aim to reduce the Macedonian people to a mere regional curiosity, rather than a nation with a deep-rooted history, culture, and legitimate place among the peoples of Europe. Macedonian minorities across the region are marginalized and mistreated by governments sanctioned by the European Union, while the EU continues to claim a moral high ground.

The European Court on Human Rights has ruled against Bulgaria over a dozen times in regards to violations of Macedonian self-expression and freedom

of assembly by denying organizational registration, disallowing gatherings, and various other actions against the civil and human rights of ethnic Macedonians in Bulgaria.

This mistreatment towards the Macedonian identity by Bulgaria has historically been an issue. Since the Balkan Wars from 1912 to 1913, Bulgaria has participated in genocide and ethnic cleansing upon the Macedonian people through assimilation policies. Even worse, in 1943, during the Holocaust, Bulgaria deported 98% of the Macedonian Jewish population to the Treblinka extermination camp and has yet to acknowledge this atrocity and apologize. Bulgaria goes so far as to claim that Bulgarians and Macedonians are 'one and the same people' and that the Macedonian national identity is a product of foreign interference.

Macedonia has continuously embraced democratic values, coexistence, and dialogue—even when asked to make painful compromises for the sake of regional stability. The Macedonian government has amended the constitution 32 times in an attempt to join the international community as all other states seek to do. These actions have not been reciprocated whatsoever – indeed, international organizations and foreign governments feel as if they can endlessly request amendments to another constitution while failing to act to protect minorities within their own borders – or allowing politicians to withdraw and table Macedonian human rights.

Self-identification is a natural and inalienable human right. No government, bilateral treaty, or political pressure can extinguish one's identity. This right cannot be suspended—by Greece, by Bulgaria, or even by the Republic of Macedonia itself. Denial of national identity is an affront to the liberal values the institutions of the European Union claim to espouse. To allow it for some and not others is fundamentally wrong. Forced disavowal of history, language, art or culture is suppression and oppression. Opening accession talks while erasing amendments explicitly meant to protect the human rights of all is against the values of Europe itself.

The Republic of Macedonia is more than a modern state—it is the embodiment of the Macedonian historical right to self-determination and the guardian of our people's collective memory and aspirations. It carries the duty to protect the rights, dignity, and cultural survival of all Macedonians, wherever they may live.

Today, we reaffirm our basic truths:

- The Macedonian people exist—and always have.
- The Macedonian language exists—and continues to be spoken across borders and generations.
- Macedonian communities exist in both Greece and Bulgaria—despite relentless attempts to erase them.
- These communities are entitled to the same human rights and protections that the
- The European Union guarantees to all of its citizens.

Let us be clear: the Macedonian language, history, name, and identity are not political currency. The Macedonian cause is not about nationalism—it is about freedom, human rights, historical truth, and equal dignity among nations.

If the European Parliament truly wishes to be a beacon of democratic values, it must reject all forms of denial and discrimination. The European Parliament cannot demand reforms and good neighborly relations from Macedonia, while

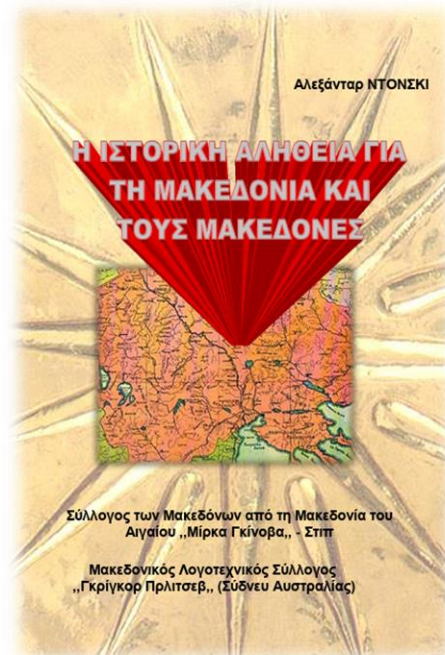
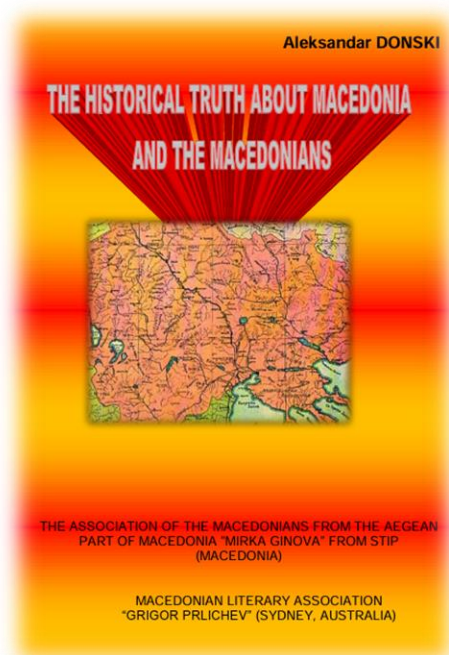
turning a blind eye to the open suppression of Macedonian identity by its member states, Bulgaria and Greece..

From a moral, historical, and civic standpoint, we cannot remain silent. Silence is not neutrality—it is complicity.

UMD demands that the institutions of the European Union uphold their own principles. We call on all Macedonians and friends of Macedonia to stand united and to be vocal. This is not merely about borders or names—this is about the dignity of a people. Self-determination is for all – not only those already in the room.

**БРОШУРАТА „ИСТОРИСКАТА ВИСТИНА ЗА МАКЕДОНИЈА И
МАКЕДОНЦИТЕ“ НА АНГЛИСКИ ЈАЗИК ВО 2021 ГОДИНА БЕШЕ
ИСПРАТЕНА НА СИТЕ 751 ЕВРО-ПАРЛАМЕНТАРЦИ.**

По идеја од Александар Донски во 2021 година во издание на МЛД „Григор Прличев“ од Сиднеј предводен од поетот и драматург Душан Ристевски, во соработка со егејското здружение „Мирка Гинова“ од Штип со претседателот Стојан Димков, кој го води ова здружение заедно со синот поранешниот пратеник м-р Трајче Димков, беше објавена брошурата „Историската вистина за Македонија и Македонците“ на англиски, на македонски и на грчки јазик. Автор на брошурата е Александар Донски, а нејзиното објавување финансиски го помогнаа неколкумина Македонци од дијаспората и од Македонија чии имиња се спомнати во брошурата. Брошурата на англиски јазик беше испратена на сите тогашни 751 европарламентарци, а испраќањето го организираше и реализираше Марија Причкова Митева (актуелен директор на музејот во Штип и активист во ЗМЕМ „Мирка Гинова“). За овој настан поопширен прилог тогаш објави регионалната ТВ СТАР од Штип што можете да го видите овде:

<https://www.facebook.com/televizijastar/videos/188254069967588>

Интересно е тоа што овој ТВ прилог, откако беше поставен на фејсбук, досега има над сто илјади прегледи.

Сите верзии на книгата се ставени на веб-страната на Виктор Бивел од Австралија (веб-страна со најголем број историски книги посебно за егејскиот дел на Македонија) и за само две недели грчката верзија била симната над илјада пати од Македонци (а веројатно и од Грци) од егејскиот дел на Македонија.

Во 2024 година се промени составот на Европскиот парламент. но на официјалните профили на сегашните европарламентарци нема нивни е-маил адреси, туку само тел. броеви.

Славе КАТИН

ЕВРОПРАТЕНИЧКАТА ИРЕНА ЈОВЕВА – БРАНИТЕЛ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ

Извештајот за напредокот на Македонија, подготвен од европатеникот Томас Вејц, беше разгледан на пленарната седница на Европскиот парламент. Голем број европатеници учествуваа во дебатата, вклучувајќи го и Вејц, како и неколку бугарски и грчки претставници

Посебно внимание беше посветено на предизвикот на дискусијата за словенечката европатеничка Ирена Јовева, која зборуваше на македонски јазик. Таа им се обрати на бугарските европатеници со зборовите:

– За да постои, на македонскиот народ не му е потребна ваша дозвола, туку вам ви е потребна чесност, интегритет, храброст да го препознаете тоа – рече европатеничката Ирена Јовева.

Дискусијата се одржа во пресрет на гласањето за извештајот, за кој се дискутираше и за амандманите, вклучувајќи го и оној предложен од трите најголеми политички групи во Европскиот парламент. Амандманот предвиде целосно бришење на спомнувањето на македонскиот јазик и идентитет во текстот на извештајот.

Треба да се одбележи дека во пресрет на гласањето во Европскиот парламент за извештајот за напредокот на Македонија, бугарските европатеници побараа бришење или измена на формулациите за македонскиот јазик и идентитет.

Поддржани од дел од грчките колеги, тие сметаат дека овие термини не припаѓаат во официјален документ за европски интеграции.

Сепак, највпечатливиот момент од дебатата беше говорот на словенечката европатеничка Ирена Јовева.

Таа, од говорницата на Европскиот парламент, директно им се обрати на бугарските колеги на македонски јазик. Таа ги нарече нивните барања „ирационални и неевропски“.

Слушнете ме внимателно, колеги. Овој извештај е извештај за европскиот пат на една земја-кандидат, пат полн со премногу трње, пат на еден народ, нација која толку многу пати била понижувана и угнетувана, но сепак е подобра од многу кои се во Унијата, со сето должно почитување, на исклучоците, рече словенечката европатеничка Ирена Јовева.

Истакна дека овој извештај не е извештај за постоењето на македонската нација, Македонскиот јазик или македонскиот идентитет

Иако овој дел од текстот во извештајот не ме загрижува, секако, и нема да гласам за негово бришење, сепак морам да бидам фер и да му порачам на македонскиот народ: знам дека боли, особено мене, но не се согласувајте со политичкиот наратив кој ќе ви кажува дека Европскиот парламент со тоа ви го одзел идентитетот или јазикот, бидејќи тоа не е вистина. На оние кои го велат токму тоа, бидејќи сакате сè освен правда, Ви велем дека македонскиот јазик е автентичен. Вашите обиди се модерна фикција. Идентитет кој преживеал векови нема да исчезне поради еден глас или вашето лобирање. Ќе продолжи да постои на македонски јазик, рече од говорницата, рече Ирена Јовева

Инаку, Ирена Јовева има македонско потекло и припаѓа на партијата „Движење за слобода“, која е дел од пратеничката група „Обнова на Европа“, која претходно објави дека нема да гласа за бришење на македонскиот јазик и идентитет.

Словенечката европатеничка Ирена Јовева е најкоментираното име и презиме во средствата за информирање во изминатите период во Македонија, откако се појави на говорницата во Европскиот парламентот.

Со нејзиниот говор на македонски јазик директно им се обрати на бугарските колеги и им порача дека на македонскиот народ не му треба нивна дозвола. Таа им препорача дека за да го признаат тоа, им треба чесност и интегритет, алудирајќи на бугарските ставови за Македонија и членството во ЕУ.

Инаку, Ирена Јовева, е од Јесенице, живеам во Љубљана, а е родена на 26 февруари 1989 година во Крањ. Нејзините родители се преселија во Словенија од Република Македонија пред повеќе од една деценија пред таа да се роди во потрага по подобри услови за живот. Порасната е во типично работничко семејство кое ги негувало двете култури со еднаква ревност; словенечката и македонската, но во исто време знаејќи дека нивната, нејзината татковина, е Словенија, но не ја заборавиле Македонија

Ирена Јовева завршила средно економско училиште во Радовљица, а потоа продолжила на студии на Факултетот за општествени науки во Љубљана. Во 2017 година дипломирала на меѓународни односи и магистрирала по светски студии, каде главниот фокус бил пристапот на Европската унија кон македонското национално прашање.

Во портфолиото на Јовева е и нејзното искуство како новинар. Била дел од Словенечката агенција за печат, покривајќи вести кои ја вклучувале домашната политика и јавниот сектор. Во 2014 година ја добила наградата Watchdog од Словенечкото здружение на новинари како дебитант на годината. Од 2015 година

до 2019 година, таа работела како новинарка во дневните вести „24УР“ на ПОП ТВ. Нејзиното известување се фокусираше на домашната политика, надворешните афери, европските теми, миграцијата, арбитражата и протестите низ Европа.

Во 2019 година Јовева влегува во светот на политиката, кога на 4 март 2019 година, Лист на Марјан Шарец (ЛМШ) објавил дека Јовева ќе го предводи билетот на листата на изборите за Европскиот парламент. Таа била избрана со втор најголем број преференцијални гласови (42.190 гласови) и станала пратеничка во Европскиот парламент.

Како пратеничка, таа е член на Комисијата за култура и образование (CULT/КУЛТ) и на Комисијата за вработување и социјални прашања (EMPL/ЕМПЛ). Дополнително, таа е заменик член во Комитетот за животна средина, јавно здравје и безбедност на храна (ENVI/ЕНВИ), каде што ја извршува и функцијата заменик-претседател во Поткомитетот за јавно здравје (SANT/КАНТ) од март 2023 година. Исто така, била вклучена во Специјалниот комитет за покорување на ракот (BECA/БЕСА), кој подготвил европска стратегија против болеста рак.

Покрај комисијската работа, таа учествува и во делегации одговорни за меѓупарламентарните односи, како член на делегациите за Македонија, Палестина, Централна Азија, Африка, Карибите и Пацифичките земји.

Таа е исто така член и на Европските Парламентарни групи: Интергрупа за климатски промени, Биодиверзитет и одржлив развој, Европската парламентарна интергрупа за мориња, реки, острови и приморски места како и МЕРП-ови против рак (MEPs Against Cancer).

Со настапот на говорницата во Европарламентот, Ирена Јовева како европрате-ничката остави историски запис за вистината на вековните „македонски јазик“ и „македонска нација“, за што македонскиот народ и Република Македонија искрено и' ѝ благодарат.

**Пишува: Неговото Високопреосвештенство АГАТАНГЕЛ,
Митрополит повардарски**

ЦРНАТА ЧУМА ШТО ОД ЕВРОПА СЕ ЗАДАДЕ

Поминаа повеќе од осум години откако ја вплеткавме државата во преспанската катастрофа, кога насилно и бездушно, без никакви правила и пристојност, беа срушени темелите на македонската држава. Немајќи план за денот потоа, ни беа нудени ситни и приземни лаги, спакувани во разни небулози, од типот: „идентитетот ни е бетон“, „го зачувуваме јазикот“, „датумот само што не стигнал“. Во државата, особено помеѓу политичката врхушка, постепено се развиваше некаков посебен вид стокхолмски синдром. Секојдневно сведочевме на тажни изјави во кои нашите избрани претставници, како некакви дезориентирани заложници, со насилникот се зближуваа и го оправдуваа, сметајќи го тоа за врв на нивната дипломатска вештина и умешност. Додека „умешно“ го избегнуваа правото име на државата, насекаде ја ширеа и поттикнуваа апатијата, како некаква шок-терапија, што се претвори во нивна единствена надеж дека македонскиот народ со текот на времето постепено ќе се помири со безизлезот и ќе го заборави срамот што тие ни го искомчија. Но народот им кажа што мисли за нивната бездарност и неспособност. Уште сега им го одреди место што тие си го заслужија, а тоа е длабокото дно на македонската историја, кое е резервирано за најголемите отпадници и предавници. Ова им е јасно како бел ден – и на учениот и на неучиот.

Европа, во меѓувреме, тонејќи сè повеќе во морална корупција и расипаност, си ги напуштале своите вековни вредности. Збунета и замаена од губењето на приматот и авторитетот што претходно го имаше, полека и постепено го спуштале гардот пред силните налети на грчкиот и бугарскиот шовинизам. Како и повеќепати досега во последните дваесетина години, откако ќе биде втерана во ќоше, таа единствениот излез за својата слабост го пронаоѓа во безобразното насилство и агресија. Наместо Западот да го реформира Истокот, пред нашите очи се случува обратното – Истокот со својот антицивилизациски национализам го реформира и окупира Западот. Па така, Европа на Хегел, Кант, Иго и Верди, стана Европа на Живков, Каравангелис и нивните бодигарди. Идејата за обединета Европа, како предводник на прогресот, поредокот и квалитетниот живот, се претвори во Советски европски сојуз пред распаѓање, во свет на корупција и мериторна олигархија. Нам овие „знакови“ покрај патот како да не ни се доволна опомена. Сè уште го чекаме нивниот „извештај“, во кого без трошка совест и воздржување тие ќе си ја напишат сета своја раскошна дрскост. Колку пати треба да нè понижат и омаловажат, па ние да се свестиме со каква напаст и злокобност си имаме работа? Каква сè не тортура сме спремни да издржиме, имајќи желба да ни биде овозможено да се качиме на бродот што заринкал на остра стена и кој неминовно, по претрпениот бродолом, ќе потоне во немирното и длабоко море? Како сите да се правиме слепи пред оваа општествена закономерност, од која нема бегане и која води во сигурен пропаст. Повеќе од 460 европски пратеници, црно на бело ни потврдија какви ветришта дуваат на тлото на Европа. Ако што поскоро не се соземеме од овој налет на неправдата, бргу ќе бидеме вовлечени во виорот на бурата, која со сета сила ќе настапи и ќе сотре сè пред себе. Крајно време е да се покажат храброст и трезвеност. Ова е вистинскиот момент кога нештата треба да се именуваат со правото име. Отворено треба да им се каже кои се и што се. Без дипломатија, без улизување, без шепотење, јасно и гласно, без кружење и заобиколување треба да им се каже дека се насилни деспоти, дека се човечка руина со прости нагони и инстинкти, со еден збор - политичка карикатура, која служи за потсмев на светот. Ова треба јавно да се стави на знаење и разбирање, и на корумпираните Европејци во бели ракавици и на нашите домашни слабаци, кои ние како македонска држава и општество треба да ги повикаме на одговорност.

Но секое зло е за некое добро - вели нашиот мудар македонски народ. И од оваа ситуација ќе треба да најдеме начин да излеземе со крената глава, како победници. Доста беше криење, прекривање и ставање на губрето под тепих. Достоинството ќе си го вратиме само ако отворено ја браниме и сведочиме вистината. Оваа постапка на европските тоталитарни формации треба да ја претвориме во шанса за нашата татковина. Потребно е сите да се обединиме, сиот македонски народ, сите народи и добронамерници што живеат во Р Македонија, па да го отсекаме никулецот на црната чума што од Европа се зададе. Нивна желба е ние да живееме во поделби, конфликти и недоразбирања. Нивното оружје се подлоста и клеветата. Наше е да си го исчистиме дворот, да си го заградиме трлото од секоја лисица што настојчиво ќе кружи и ќе напаѓа за да ја порази кротоста. Добриот домаќин нема да го дозволи ова, напротив, ќе си позајми од старата премудрост, која почива врз Божјите принципи, и со сиот сјај и добрина ќе си го уреди и украси домот.

Ова не е само обврска на власта ова е можност и за опозицијата. Секој што има некаква јавна функција ќе треба да расчисти со зловните духови од минатото, што како тешко бреме се напластуваат во сегашноста, а ако не се преземат соодветни и навремени мерки, тогаш тие со сета своја сила ќе натезнуваат и во иднината. Република Македонија ќе треба конечно да тргне по друг пат, кој на

почетокот колку и да ни изгледа тесен и каллив, сепак со напорна работа и посветеност, со текот на времето, камен по камен, ќе добие изглед на широка и поплочена патека што води кон благосостојба и сенароден берикет.

За почеток, веднаш треба да се пристапи кон поништување на одвратниот Преспански договор. Од него сè почна, кај него сè треба да заврши. Треба, исто така да се запре и оневозможи секој договор со Бугарија, кој и барем малку задира во нашето уставно уредување, во нашиот фолклор, во нашата македонска култура. Името на државата Македонија е идентитет на народот што живее во неа. Последната постапка на европските парламентарци егзактно ни ја реши оваа равенка. Сумата што произлезе од оваа недоветна операција може да се претвори во сигурна инвестиција за нашата македонската иднина, се разбира доколку смогнеме сили да стапнеме врз главата на змијата што се спрема да нè инфицира со својот погубен отров. Во тој контекст треба да бидат третирани сите актуелни или идни француски предлози, но и секој непристоен предлог, кој врз нашата македонска вежба некаква дипломатија.

Само храбро македонски народе, добриот Бог ги штити Своите верни чеда, ги пази и закрилува оние што усрдно се борат за секоја правда и слобода! Носена врз крилата на овие вечни вистини, ја повикувам нашата влада во иднина, во ваков контекст, да ја приспособи и спроведува својата политика. А истовремено, сиот македонски народ, од целиот свет, од сите континенти, конечно треба да се обедини и да го крене својот глас против сите овие неправди со кои Европа со децении нè измачува.

Преземено од порталот: novamakedonija.com.mk

МАКЕДОНЦИТЕ ПРВИ ВО СВЕТОТ ЛОВЕЛЕ РИБА СО ВЕШТАЧКА МАМКА

Македонците први во светот почнале да ловат риби со вештачка мамка (мушичка). За ова сведочи римскиот реторичар Клавдиј Елијан. Тој запишал дека Македонците ловеле пастрмки на реката Астраус со помош на вештачки мамки (мушички).

Овој запис на Елијан денес претставува голем предизвик за историчарите на риболовот, но и за истражувачите на древна Македонија воопшто.

Познатите југословенски историчари на риболовот со мушичка Андрија Урбан и Горан Грбиќ во април 2001 година објавија студија во врска со сведоштвото на Елијан. Во нивната студија читаеме:

“Во седумнаесеттата книга на своето обемно дело Де Натура Анималиум, Клавдиј Елијан, ја остави првата позната во историјата пишана трага за риболов со мушички. Тој дава релативно штуро објаснување дека во Македонија, помеѓу Солун и Берија, се наоѓа реката Астраус, на која локалните риболовци користеле вештачки мушички за лов на пастрмки... Елијан го добил овој запис од Римјаните кои се враќале од освојувачките походи. Освен војници, имало и учени луѓе, кои биле задолжени да пишуваат за непознатите работи што ги виделе со текот на освојувањата. Овој запис бил направен близу Аристотеловата школа, која се наоѓала помеѓу Берија и Едеса на реката Астреус”. (Андрија Урбан и Горан Грбиќ: “Астреус, река магловитог времена”, Риболовачка ревија број 43, април 2001).

Во продолжение авторите прават напори да утврдат која била таа македонска река на која древните Македонци ловеле со вештачки мамки. Имено, оваа река денес не е со сигурност лоцирана, иако има неколку претпоставки. Урбан и Грбиќ потсетуваат дека оваа река го добила името според името на нимфата Астраја, која била заштитничка на Берија. По деталните истражувања тие заклучуваат дека е тешко со сигурност да се утврди која била таа река. Тие потсетуваат дека проблем претставува и менувањето на имињата на

топонимите во Македонија низ историјата. Како можни кандидати за реката Астраус тие посочуваат на сегашните реки: Воденка, Арапица и Кутика. Во врска со проблемот на нивното преименување низ историјата тие пишуваат:

“Треба да се има предвид дека овие реки на картите, поради низа историски и други околности, добивале хеленски, па античко-македонски, па словенски, па словено-македонски, па турски и од средината на минатиот век де факто и де јуре македонски имиња. По балканските војни а уште повеќе по Граѓанската војна во четириесеттите години, Грците вршат интензивно менување на топонимите, така што имињата на местата и на реките во најголем број се нови”

За оваа тема се заинтересирал и познатиот британски историчар Хамонд, кој во 1994 година го објавил трудот *“Реката на пастрмките Астраус”* посветен на проблемот околу лоцирањето на реката Астраус.

Во врска со овој проблем во 1996 година свои истражувања презеле и познатите историчари на риболовот Дарел Мартин од САД и д-р Божидар Вољч од Словенија. Тие заедно престојувале во егејскиот дел на Македонија на локацијата каде се претпоставува дека се наоѓа реката Астраус. Истражувањата во оваа насока продолжуваат до денес.

Податокот дека Македонците биле пионери и во ловењето со вештачки мамки е спомнат и во енциклопедијата Енкарта (USA, 1998, наслов Fishing), каде во врска со ова читаме:

“Римскиот реторичар Клавдиј Елијан (околу 170-235) пишува за македонските ловци на пастрмки, кои употребувале вештачки мамец со кука”.

Проф. Д-р Виолета АЧКОСКА

2381 ГОДИНИ ОД РАЃАЊЕТО НА АЛЕКСАНДАР III МАКЕДОНСКИ

Во летото 356 г.ст.ера (20-22 јули) е роден Александар III Македонски, во македонската престолнина Пела, од мајка Олимпијада, првата жена на Филип II Македонски. Бил ученик на Аристотел, генијален војсководец и вешт дипломат, достоин син на Филип, кого античките автори го нарекле најголемиот маж што го дала дотогаш антиката.

На шеснаесетгодишна возраст, Александар за прв пат самостојно ја предводел македонската војска во поход во Тракија, кој завршил со успех. Во битката кај Хајронеја командувал со коњаницата на левото крило на македонската војска и придонел за победата над Хелените. По смртта на Филип, кога разбрале дека Македонија има млад крал, хеленските полиси, Илирите и некои племиња на север (Трибалите), се побуниле и ја отфрлиле македонската власт. Меѓутоа, Александар со брза и енергична акција успеал да ги победи и повторно да ги потчини. А потоа започнале големите освојувања кон Персија, Феникија, Палестина, Египет, Индија... Најдалечната точка до која стасал Александар во својот поход на исток била реката Хифас, најисточната од петте реки на Пенџаб. На брегот на Хифас наредил да се подигнат дванаесет жртвеници на боговите и столб на кој пишувало „овде запрел Александар“.

Александар III Македонски не бил само освојувач туку и обединител, водач со визија, градител кој основал околу 70 градови и оставил трајни белези во историјата на човештвото. Таму каде стигнала непобедивата македонска фаланга, по воспоставениот мир, ги почитувал традициите на освојените земји, вградувајќи дел од својот отворен ум за нови сознанија во сите области на тогашната наука, градителство, уметност. Бил македонски цар од 336 до неговата смрт на 13 јуни 323 г.ст.ера. Низ многу битки и походи на чело на македонската војска, создал држава која се протегала од западното крајбрежје

на Балканскиот Полуостров до Индија на исток, од Дунав и Црно Море на север, до Египет, Либија и Киренаика на југ.

Неговите воени вештини и стратегија останале сон на многу освојувачи, на Цезар и Наполеон, кои никогаш не успеале да го достигнат грандиозното дело на младиот македонскиот крал, кој живеел само 32 години. Неговата смрт до денешен ден е нерасчистена историска мистерија: дали е убиство со труење или смрт од болестите кои тогаш владееле? Неговиот саркофаг, сè уште не е пронајден, а археолози од целиот свет се во постојана потрага за разрешување на уште една голема драма од антиката.

Името на Александар III Македонски, кој од Римјаните добил прекар – Велики (заради неговото дело, но и веројатно и заради бришење на македонската слава) и бројните преданија кои се пренесувале од колено на колено, останале низ вековите во колективната меморија на македонскиот народ. Македонскиот народ единствен на Балканот, до денешен ден, опстои со тоа име, и покрај сите историски фалсификати кои се правеа и се прават заради политички цели – од Римските освојувања до Преспанскиот договор.

Вечна слава на Александар III Македонски.

МОЛИТВА

Да завладееме со сонот на Александар
Клетвите ја уништија храброста
сега нашиот род може да се изброи
со една претсмртна издишка.
Да ги реинкарнираме сеништата на хероите
Тие веќе долго владеат со полуживите
кои душите си ги продадоа
да бидат заробеници на ништожноста.
Да го уништиме ѓаволот кој владее со душите
Тој го избриша сонот за обединување
сега го сецка распарченото и игра со иднината
и како куче се моча на нашите гробови.

Автор: Душан РИСТЕВСКИ

Гордана ДИМОВСКА
Превземено од *“Македонска нација”*

ИСТОРИЈАТА ВО СЕГАШНОСТА И ИДНИНАТА

Постојат изреки: „остави го минатото, не е важно, гледај во иднината“, „Минатото не носи ништо ново“ - но сите родиле во минатото, израснале во минатото, поставиле темели, се изградиле себе а помогнале и на други. Минатото е исто толку важно ако не и повеќе, како и сегашноста, која еден ден ќе биде „минато“ . Во тоа минато се родила сегашноста и чекори кон иднината. Без минато и стекнати искуства не се постигнува многу затоа што помага многу да се разјаснат многу работи. Тоа е како удобна топла перница каде секој еден ден сака да се наврати затоа што се чувствува удобно во доживеаното. Таму ќе ги разврзе мислите, ќе се потсети што било и што може да биде понатаму, што се згрешило а како може да е поинаку денес и во иднина.

Историчарите често се прашуваат: каква е употребата или релевантноста од изучувањето на Историјата? Зошто е важно што се случило одамна? Одговорот е дека историјата е неизбежна. Го проучува минатото и наследствата од минатото во сегашноста. Далеку од тоа дека е „мртва“ непотребна, тема, таа ги поврзува работите низ времето и треба да се проучува.

Сите луѓе и народи се живи приказни. да земеме неколку очигледни примери: заедниците зборуваат јазици кои се наследени од минатото. Тие живеат во општества со сложени култури, традиции и религии кои не се создадени во моментот туку во минатото. Луѓето користат технологии кои тие самите не ги измислиле, некој друг ги измислил во минатото.

Проучувањето на минатото е од суштинско значење за „стабилно формирање - вкоренување“ на луѓето во времето. Дрвото без корен не би можело

да опстане и разгранува. Ако луѓето кои се чувствуваат како да се без корен, живеат животи без корен, често предизвикувајќи многу штета на себе и на другите во тој процес. И колку да сакаат да ја избегнат историјата такви поединци се со вознемирувачко искуство на целосно губење на меморијата и воопшто не можат да се справат сами. Всушност, сите луѓе имаат целосен историски контекст. Но, некои, генерално од причини кои не се по нивна вина, растат со слабо или вознемирено чувство за сопственото место, без разлика дали се во нивните семејства или во поширокиот свет. Тие немаат чувство за корени. За други, напротив, наследното наследство може да биде дури и премногу моќно и целосно угнетувачко.

Во сите случаи, разбирањето на историјата е составен дел од доброто разбирање на состојбата да се биде човек. Тоа им овозможува на луѓето да градат, и, како што можеби е неопходно, и да се менуваат, врз сигурна основа. Ниту една од овие опции не може да се преземе добро без да се разбере контекстот и почетоците. Сите живи луѓе живеат во **овде-и-сега**, но за тоа беше потребна долга историја која што се одвиваше за да се дојде до **СЕГА**. И таа историја се наоѓа во време и простор, кој го држи овој космос заедно, и кој го врамува и минатото и сегашноста.

Фактите и датумите обезбедуваат некои од основните градежни бетонски плочи на историјата како поле на проучување, но сами по себе имаат ограничено значење. Би било невозможно да се разбере светската историја од 20 век ако не се даде ништо друго освен листа на клучни датуми, дополнети со информации за (да речеме) стапките на пораст на населението, економските извори и посетеноста на верници во црквата. И дури и да се обезбедат дополнителни докази, кои се однесуваат на големината на армиите, цената на нафтата и споредбените нивоа на писменост, овој број на податоци секако нема да обезбеди доволно индиции за да се реконструира светското искуство вредно еден век.

Сама по себе, информацијата не е знаење. Таа голема вистина не може да се повторува често и премногу. Да се има пристап до обилни информации, без разлика дали се полиширани или не, само по себе не значи дека луѓето можат да имаат смисла на податоците.

Проучувањето на историјата, им помага на луѓето да воспостават сигурна основа или „локација“ во рамките на расплетната сага на времето, која вклучува и времетраење и промена. Метафората не нешто закотвено, непопустливо, како фрлање сидро или обид да се запре текот на времето. Напротив тоа е способноста да се одржи цврста основа во историскиот тобоган и е многу важна. Тоа е начин да се има сигурни корени кои ќе овозможат континуитет, раст, напредок и низ корисните промени. И секогаш треба да се користи во интерес на општеството, развојот на земјата во која живееме или сме живееле.

И пак да се вратам на она што многу често го слушаме „Луѓето не учат од минатото“, но сигурно не не учат од иднината кој сè уште не дошла. А сегашноста е толку минлива, нестабилна (затоа што се уште не се формирала стабилно) и не преминала во минато. Се разбира, луѓето учат од минатото - и затоа се проучува. Според тоа, историјата не се однесува само на работи „одамна и далеку“ – иако го вклучува тоа – туку се работи за сето она што го прави човештвото човечко – одблиску и лично.

РИСТО ПОПОВ

Росоман, 26.03.1957 - Охрид, 28.07.2025

Ристо Попов е роден на 26 март 1957 година во село Росоман, Кавадаречко. Завршува основно училиште во своето родно место, а во Охрид се запишува на Средното угостителско училиште а подоцна ја завршува и првата година на Вишата угостителска туристичка школа пред да емигрира во Сиднеј во 1978 година.

Ристо членуваше во многу друштва и асоцијации. Најдолго членуваше во ФК

„Сиднеј Македонија“ во Бенкстеон, каде беше и нејзин финансиски донатор. Исто така неколку децении членува и во Литературното друштво „Григор Прличев“ во Сиднеј, каде повеќе пати со песни е застапен во списанието „Повод“ и наградниот конкурс за „Прличева награда“. Со своја поезија е застапен во зборникот „Видици“.

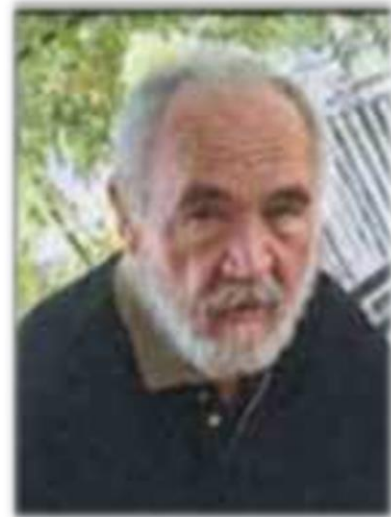

Ж Е Л Б А

Мислите од далечините патуваат,
самотијата ги бара блиските
дали ќе ги видам повторно!

Ох мајко, сестро, брате...
печалбата го стори своето.
Младоста -
болно вие, вика, татне...

Ох, огниште растурено старо,
дали некогаш ќе те видам
во македонско рајско зеленило,
ваков, болен и немоштен.

Macedonian Literary Association “Grigor Prlichev” Македонско литературно друштво „Григор Прличев“

СООПШТЕНИЕ НАГРАДЕН КОНКУРС ЗА ПРЛИЧЕВА НАГРАДА

Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј го организира својот традиционален награден конкурс за поезија и проза за возрасни и деца:

- * РАСКАЗ НА ГОДИНАТА ЗА ВОЗРАСНИ
- * ПОЕТСКА ТВОРБА НА ГОДИНАТА ЗА ВОЗРАСНИ
- * РАСКАЗ НА ГОДИНАТА ЗА ДЕЦА
- * ПОЕТСКА ТВОРБА НА ГОДИНАТА ЗА ДЕЦА

Услови:

- * Темата е слободна. Пожелно е расказите да не содржат повеќе од 800 зборови.
- * Претходно објавени или издадени дела нема да се разгледуваат.
- * Делата да се испраќаат под шифра на емајл: povod@macedon.com или по пошта во еден примерок, а авторството да се докаже со вториот примерок.
- * За секој жанр да не се испраќаат повеќе од пет дела.
- * Делата можат да бидат пишувани на македонски или англиски јазик.
- * Конкурсот е достапен само за Македонците кои живеат во Австралија.

Ќе се доделат по три награди за секој жанр, во зависност од квалитетот на доставените дела. Конкурсот трае до 30 ноември 2025 година.

Делата да се испраќаат до адресата на Друштвото:

P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216, со ознака „За Прличева награда“ или на емаил:
povod@macedon.com ; dushan@macedon.com

Од Извршниот совет на
Македонското литературно друштво „Григор Прличев“

47 years Promoting Macedonian Literature
46 years Community Library Services
41 years Publishing Activities